

Gminny Program Rewitalizacji **Gminy Szczytna** na lata 2024-2030

Diagnoza delimitacyjna

Opracowanie:

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
Podstawa prawna	4
Charakterystyka gminy	6
2. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	7
Charakterystyka wyróżnionych obszarów porównawczych	7
Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego	9
3. Diagnoza obszaru zdegradowanego.....	13
Wskaźniki społeczne	13
Wskaźniki gospodarcze.....	31
Wskaźniki środowiskowe	35
Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne	43
Wskaźniki techniczne.....	51
4. Podsumowanie analizy	56
5. Wyznaczanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	62
6. Spis tabeli i rysunków	66
6.1 Tabele	66
6.2 Rysunki.....	67

1. Wprowadzenie

Diagnoza delimitacyjna stanowi pierwszy etap prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Szczytna na lata 2024-2030. Jej opracowanie ma na celu zidentyfikowanie terenu charakteryzującego się wysokim natężeniem negatywnych zjawisk społecznych, a także występujących problemów gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych. Są to cechy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na których prowadzone będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Jednak uprzednio konieczne będzie określenie skali zjawisk kryzysowych oraz pełna identyfikacja problemów występujących na tych obszarach. Pozwoli to na zaplanowanie szeregu działań rewitalizacyjnych, które będą ukierunkowane na rozwiązywanie konkretnych problemów, a ich skuteczna interwencja wpłynie pozytywnie na sytuację zamieszkującej gminy lokalnej społeczności.

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem strategicznym opracowywanym w celu przeprowadzenia wieloletniego procesu rewitalizacji, a ten natomiast należy do zadań własnych gminy.

Podstawa prawna

Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowi ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688). Zapisy tej ustawy definiują cały proces rewitalizacji oraz są podstawą do przeprowadzenia całego Gminnego Programu Rewitalizacji. Poniżej przybliżono niektóre pojęcia występujące ww. ustawie.

— **Rewitalizacja** „stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”¹

— **Obszar zdegradowany (OZ)** „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”².

¹ Zgodnie z Art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

² Zgodnie z Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

— **Obszar rewitalizacji** (OR) jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”³.

— **Interesariusze rewitalizacji** to:

- „1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wierzchości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28 z późn. zm.);
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa”⁴.

Ponadto zapisy ustawy o rewitalizacji uszczegółwiają ważne cechy obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji:

- a) w celu wyznaczenia obszaru za zdegradowany, musi występować na nim co najmniej jedno negatywne zjawisko w sferach: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.
- b) Ograniczenie powierzchni obszaru rewitalizacji, które mówi że OR nie może zajmować więcej niż 20% powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% jej mieszkańców.

³ Zgodnie z Art. 10. ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

⁴ Zgodnie z Art. 2.1 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

Charakterystyka gminy

Szczytna jest gminą miejsko-wiejską położoną w zachodniej części powiatu kłodzkiego i południowej części województwa dolnośląskiego. Zlokalizowana jest nad rzeką Bystrzycą Dusznicką w Obniżeniu Dusznickim między Górami Stołowymi i Bystrzyckimi. Siedzibą gminy jest miasto Szczytna, które wlicza się do struktury gminy razem z siedmioma sołectwami: Chocieszów (wieś Studzienna), Dolina, Łężyce, Niwa, Słoszów, Wolany i Złotno. Gmina Szczytna graniczy z siedmioma polskimi gminami: od zachodu z Kudową-Zdrój, Lewinem Kłodzkim oraz Dusznikami-Zdrój, od północy z Radkowem, od wschodu z Kłodzkiem oraz Polanicą-Zdrój, a od południowego wschodu z Bystrzycą Kłodzką. Na południu obszar gminy sięga do granicy państwowej, gdzie na ok 3 km odcinku gmina Szczytna graniczy z Republiką Czeską.

Większą część gminy Szczytna stanowią użytki leśne, a na jej obszarze znajduje się wiele form ochrony przyrody: Park Narodowy Gór Stołowych, rezerwat przyrody Torfowisko pod Zieleńcem, Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie, Obszary Natura 200 oraz liczne pomniki przyrody. Gmina posiada także bogate walory turystyczne i kulturowe, między innymi dzięki górującemu nad miastem neogotyckiemu pałacowi „Waldstein” zwanym zamkiem „Leśna Skała”.

Szczytna swój rozwój zawdzięcza szlakom handlowym z Czech do Polski. Dzięki niemu powstały między innymi warsztaty tkackie oraz manufaktury szklarskie, a w miejscowej hucie szkła wykonano między innymi kryształowy serwis zamówiony z okazji koronacji królowej brytyjskiej Elżbiety II. Obecnie rozwój gminy związany jest z turystyką: różnego rodzaju aktywności sportowe (w tym wspinaczka skałkowa oraz trasy narciarskie), a także duża ilość szlaków i ścieżek turystycznych w celu górskich wędrówek.

Gmina Szczytna z jednej strony jest słabo skomunikowana wewnętrznie, jednak z drugiej strony ma dobre połączenia drogowe oraz kolejowe w kierunku zewnętrznym. Przez jej tereny przebiega droga krajowa nr 8, która jest częścią międzynarodowej trasy E67 z Pragi w Czechach do Finlandii (przez Polskę, Litwę, Łotwę oraz Estonię). Oprócz tego w północno-wschodniej części gminy zlokalizowany jest odcinek drogi wojewódzkiej nr 388 (Bystrzyca Kłodzka — Ratno Dolne). Środek gminy w kierunku wschód-zachód przecina linia kolejowa nr 309 w relacji Kłodzko Nowe — Kudowa-Zdrój, która dostarcza Szczytnej szybkiego i dobrego połączenia kolejowego z większymi miastami w Polsce. Sieć komunikacyjną gminy tworzą jeszcze pomniejsze drogi powiatowe (3243D, 3242D, 3241D) i gminne z siecią dróg wewnętrznych.

2. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

W niniejszej diagnozie delimitacyjnej przyjęto metodologię wyznaczania obszaru zdegradowanego opierającą się na analizie mierzalnych zmiennych przedstawiających sytuację gminy Szczytna w pięciu sferach. Są to: sfera społeczna, sfera gospodarcza, sfera środowiskowa, sfera przestrzenna i sfera techniczna. Dane z zakresu społecznego obejmowały: demografię, kapitał społeczny, bezpieczeństwo publiczne, pomoc społeczną oraz rynek pracy.

W celu przeprowadzenia rzetelnej diagnozy delimitacyjnej zastosowano dwa ujęcia: statystyczne oraz przestrzenne. w pierwszym ujęciu diagnozy delimitacyjnej, poddano interpretacji dane statystyczne zwane również danymi zastanymi. Zgromadzenie rzetelnych i przydatnych materiałów jest ważne w celu ich późniejszej selekcji. w ten sposób wyodrębniono najbardziej kluczowe informacje obejmujące źródła danych zidentyfikowane i uznane za istotne dla procesu badawczego. Dopiero po otrzymaniu wyselekcjonowanych danych, przeprowadzona została właściwa analiza.

W drugim ujęciu diagnozy delimitacyjnej podzielono teren gminy na obszary porównawcze z uwzględnieniem jej miejsko-wiejskiego charakteru. Wyszczególniono trzy obszary stanowiące części miasta Szczytna oraz siedem obszarów stanowiących sołectwa gminy – w sumie dziesięć jednostek porównawczych. Następnym etapem ujęcia przestrzennego było wybranie zmiennych (kryteriów delimitacyjnych) i przeprowadzenie analizy wskaźnikowej dla każdego z wyżej wymienionych obszarów porównawczych. Umożliwiło to wskazanie obszaru zdegradowanego, a więc obszaru znajdującego się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk we wszystkich pięciu sferach (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej).

Ostatecznie spośród obszarów zdegradowanych wyodrębniono obszar rewitalizacji z uwzględnieniem ustawowych wskaźników obligatoryjnych dotyczących powierzchni oraz ludności.

Charakterystyka wyróżnionych obszarów porównawczych

Do przeprowadzenia procesu delimitacji wykorzystano podział na obszary porównawcze, wyznaczone w oparciu o jednostki pomocnicze gminy – sołectwa, a także podział części miejskiej na trzy jednostki. Poniżej przedstawiono dziesięć wyodrębnionych obszarów porównawczych wraz z uwzględnieniem ich powierzchni oraz liczby mieszkańców

Tabela 1. Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji

Nr	Nazwa obszaru	Powierzchnia [ha]	Udział % powierzchni	Liczba ludności	Udział % ludności
1.	Miasto Szczytna I	2 469	18,7%	2 543	36,6%
2.	Miasto Szczytna II	462	3,5%	1 216	17,5%

DIAGNOZA DELEMITACYJNA

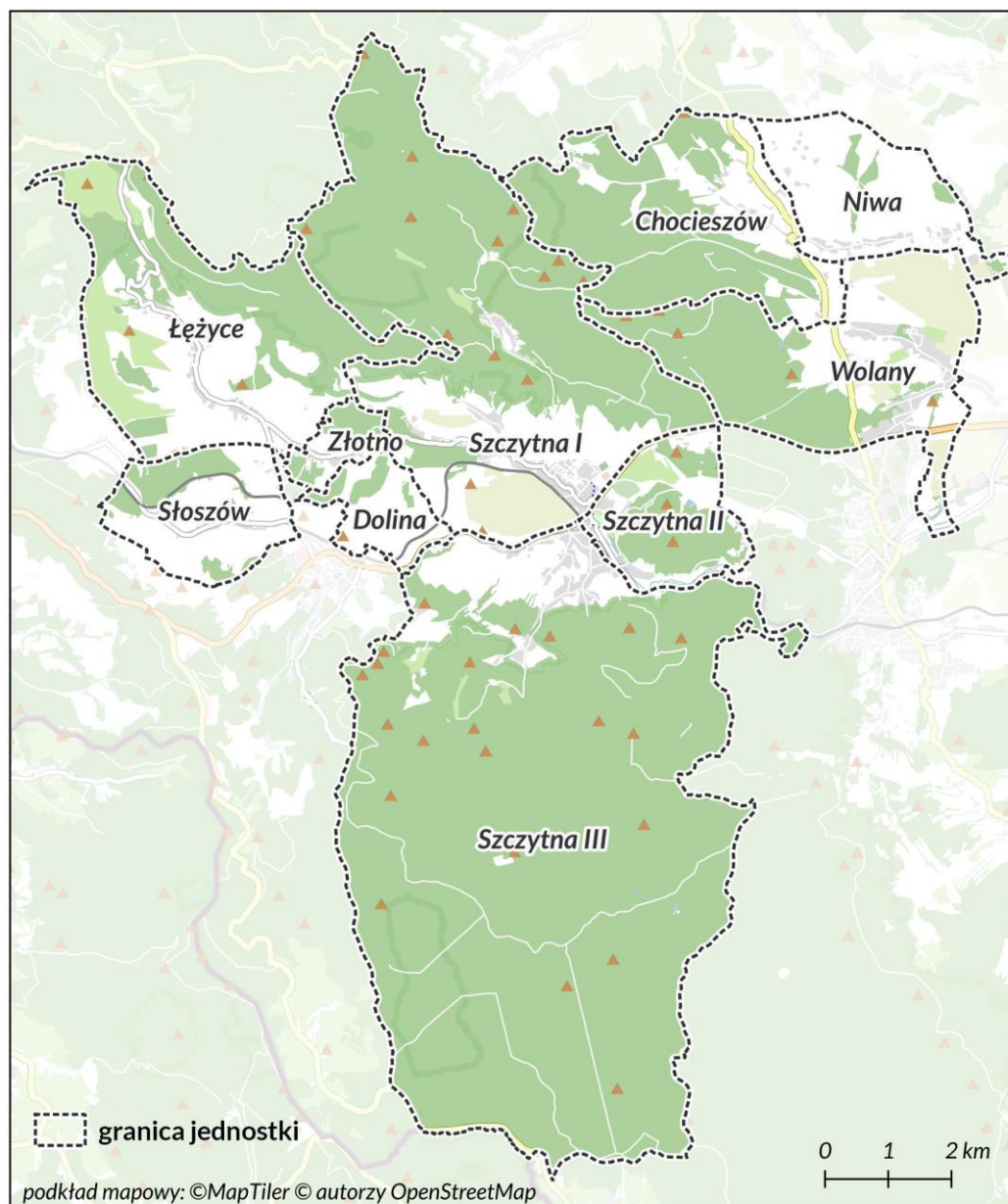
3.	Miasto Szczytna III	5 106	38,6%	1 076	15,5%
4.	Chocieszów	1 129	8,5%	309	4,5%
5.	Dolina	231	1,7%	122	1,8%
6.	Łężyce	1 448	10,9%	348	5,0%
7.	Niwa	568	4,3%	365	5,3%
8.	Słoszów	487	3,7%	163	2,3%
9.	Wolany	1 204	9,1%	622	9,0%
10.	Złotno	131	1,0%	178	2,6%
GMINA		13 237	100,0%	6 942	100,0%

Źródło danych: opracowanie własne

Warto zwrócić uwagę na wskazane w tabeli wartości poszczególnych jednostek, gdyż będą mieć one wpływ na poszczególne wskaźniki poddane analizie. Obszarem o największej powierzchni jest Miasto Szczytna III, a z kolei najmniejszą powierzchnią charakteryzuje się obszar Złotno. Największa liczba ludności zamieszkuje obszar Miasto Szczytna I, natomiast najmniejsza liczba mieszkańców charakteryzuje obszar Dolina.

Poniżej w formie graficznej zaprezentowano podział gminy Szczytna na obszary porównawcze.

Rysunek 1. Podział gminy na obszary porównawcze

Źródło danych: opracowanie własne

Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego

Dla właściwego i rzetelnego przeprowadzenia analizy obszarów konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które w istotny sposób te tereny różnicują. Ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy opracowano katalog dwudziestu dwóch wskaźników, które przedstawia poniższa tabela. Każdy wskaźnik przedstawiono wraz z opisem metodologicznym, źródłem danych oraz podziałem na odpowiednie sfery, a w prawej kolumnie znajduje się także wskazanie, czy dana zmienna to stymulanta czy destymulanta. Zależy to od tego, czy wysoka wartość wskaźnika świadczy o rozwoju gminy czy też o występowaniu zjawiska kryzysowego.

Tabela 2. Katalog wskaźników - kryteria delimitacji

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	STYMULANTA / DESTYMULANTA
SFERA SPOŁECZNA	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący aspektu demograficznego. Wskaźnik obliczony jako różnica między liczbą urodzeń i zgonów na danym obszarze, podawany w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Szczytnej	Stymulanta
	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący różnicę między zameldowaniem a wymeldowaniem ludności z danego obszaru, w określonym czasie. Wskaźnik wyrażony w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców obszaru. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Szczytnej	Stymulanta
	Obciążenie demograficzne	Wskaźnik wyrażony jako stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym (wiek 0-17 lat oraz 60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn) do liczby ludności w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet i 18-64 lata w przypadku mężczyzn). Jest wyrażany w procentach. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Szczytnej	Destymulanta
	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy dotyczący osób poszukujących pracy i zarejestrowanych jako bezrobotne. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku	Destymulanta
	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Wskaźnik odnoszący się do liczby bezrobotnych w strukturze ludności. Zmienna policzona jako udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku	Destymulanta
	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku	Destymulanta
	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów ośrodka pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnej	Destymulanta
	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnej	Destymulanta

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	STYMULANTA / DESTYMULANTA
SFERA SPOŁECZNA	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący życia publicznego i kulturalnego opisujący liczbę osób zapisanych do bibliotek w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Szczytniej	Stymulanta
	Liczba osób zapisanych do klubów sportowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej liczbą osób korzystających z zajęć w klubach sportowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Szczytniej	Stymulanta
SFERA GOSPODARCZA	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców. Źródło danych: https://dane.biznes.gov.pl/	Stymulanta
	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażany przez różnicę liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: https://dane.biznes.gov.pl/	Stymulanta
SFERA ŚRODOWISKOWA	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na mieszkańca [kg]	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi. Jego wartość wyliczono na podstawie masy wyrobów azbestowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca danej jednostki porównawczej. Źródło danych: https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/	Destymulanta
	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków mieszkalnych w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Destymulanta
	Średnie roczne stężenie PM2.5	Wskaźnik dotyczy jakości powietrza w poszczególnych obszarach, wyrażany jest w postaci wartości stężenia pyłów zawieszonych PM2.5 Źródło: https://powietrze.gios.gov.pl/	Destymulanta
	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Wskaźnik przedstawia udział gospodarstw, w których źródłem jest paliwo stałe, a dokładniej odsetek tych punktów, wskazanych w ewidencji, których źródłem ogrzewania jest paliwo stałe. Źródło danych: Inwentaryzacja źródeł ciepła	Destymulanta
	Dostępność punktów usług publicznych (apteki, banki, biblioteki, instytucje kultury, poczta, świetlice, urzędy)	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic przypadających na 1000 mieszkańców obszaru (w znaczeniu organizacyjnym). Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Szczytniej	Stymulanta

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	STYMULANTA / DESTYMULANTA
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Dostępność terenów rekreacyjnych	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni rekreacyjnych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział terenów rekreacyjnych w powierzchni jednostki ogółem. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Szczytnej	Stymulanta
	Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik obrazuje dostępność przystanków komunikacji publicznej w poszczególnych obszarach. Wyrażony jest on jako wartość przeliczeniowa liczby przystanków w danym obszarze do powierzchni obszaru w km ² . Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Stymulanta
	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną roślinność. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Stymulanta
SFERA TECHNICZNA	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Wskaźnik odnoszący się do liczby zabytków oraz pomników przyrody na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów w przeliczeniu na km ² . Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Szczytnej	Destymulanta
	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Szczytnej	Destymulanta

Źródło danych: opracowanie własne

Poniżej, w kolejnych rozdziałach diagnozy, została zaprezentowana analiza powyższych zmiennych w formie szczegółowych opisów, w ujęciu tabelarycznym oraz w postaci diagramów mapowych.

3. Diagnoza obszaru zdegradowanego

Wskaźniki społeczne

W celu wykonania analizy sfery społecznej gminy Szczytna, wykorzystano dane opisujące poziom występowania problemów społecznych w poszczególnych jednostkach porównawczych. Zgromadzone dane pozwoliły na ocenę sytuacji w obszarach tematycznych takich jak: sytuacja demograficzna, pomoc społeczna, bezrobocie, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny.

Pierwszym wskaźnikiem poddanym analizie jest przyrost naturalny w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców. Wartość zmiennej została obliczona ze stosunku liczby urodzeń do liczby zgonów. Dla gminy Szczytna wskaźnik osiągnął wartość -6,3, ponieważ w analizowanym okresie w gminie odnotowano 48 urodzeń i 92 zgony. Tym samym populacja gminy zmniejszyła się o 44 osoby. Ponadto, ujemny wynik wskaźnika utrzymuje się na większości obszarów porównawczych. Oznacza to, że liczba zgonów przeważa nad liczbą urodzeń w całej gminie.

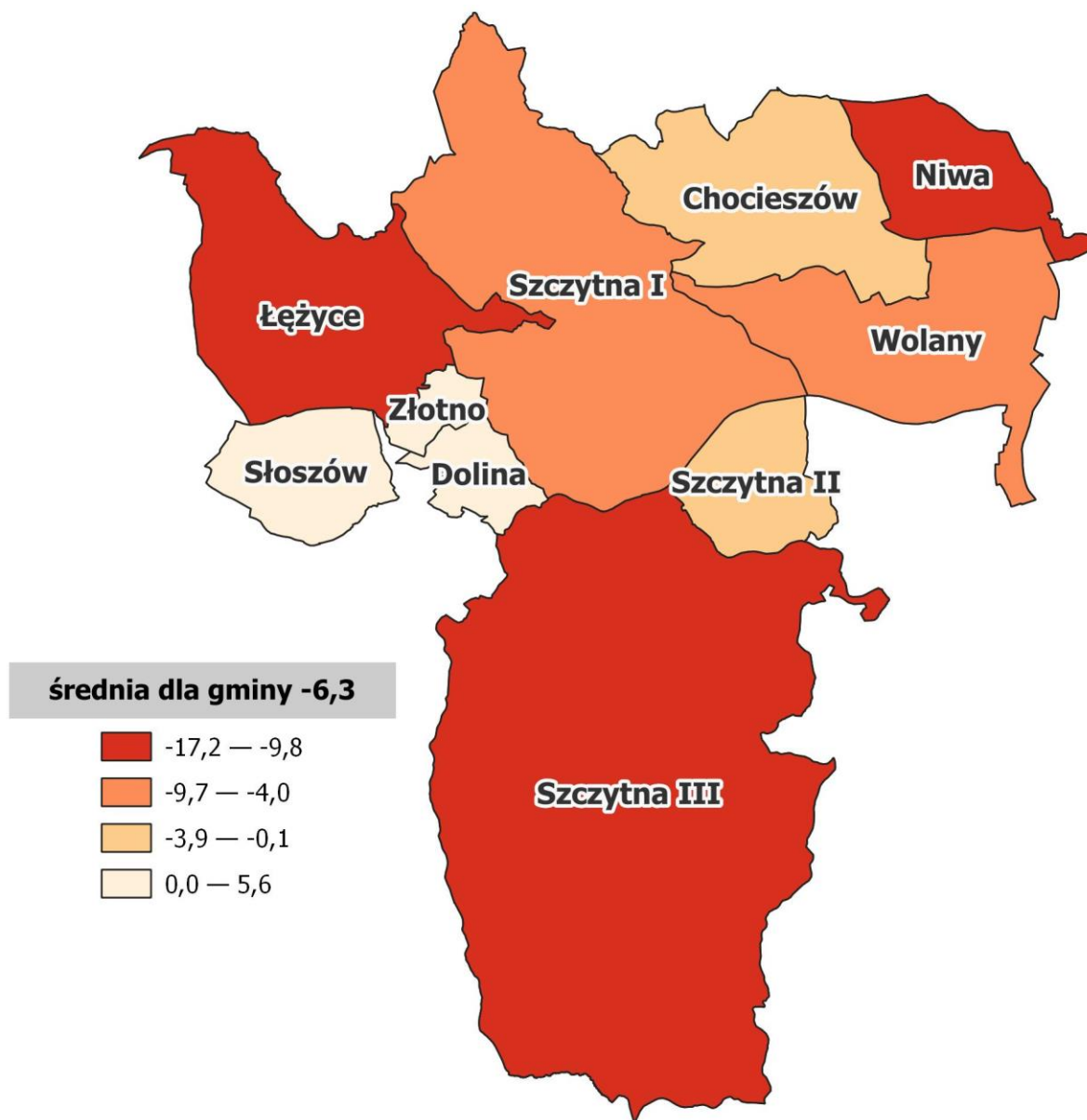
Tabela 3. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców

Nr	Nazwa obszaru	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Liczba mieszkańców	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców
1.	Miasto Szczytna I	15	29	-14	2 543	-5,5
2.	Miasto Szczytna II	11	14	-3	1 216	-2,5
3.	Miasto Szczytna III	4	16	-12	1 076	-11,2
4.	Chocieszów	2	3	-1	309	-3,2
5.	Dolina	2	2	0	122	0,0
6.	Łężyce	2	8	-6	348	-17,2
7.	Niwa	4	10	-6	365	-16,4
8.	Słoszów	2	2	0	163	0,0
9.	Wolany	4	7	-3	622	-4,8
10.	Złotno	2	1	1	178	5,6
Gmina		48	92	-44	6 942	-6,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Szczytna

Spośród analizowanych jednostek wyróżnić można sołectwo Złotno, które odznaczyło się dodatnią wartością wskaźnika w wysokości 5,6. Oprócz tego sołectwa Dolina oraz Słoszów uzyskały wartość zmiennej równą 0,0. Natomiast względnie najmniej korzystną sytuację odnotowano w sołectwie Łężyce, gdzie wartość współczynnika wyniosła -17,2.

Rysunek 2. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Drugim wskaźnikiem obrazującym sytuację demograficzną gminy przedstawia zjawisko migracji ludności. Jeśli przyjmuje on wartość ujemną oznacza to, że w gminie występuje depopulacja. Natomiast dodatni wynik świadczy o korzystnej sytuacji osiedleńczej w gminie. Zmienną wyrażono poprzez stosunek liczby zameldowań do wymeldowań przypadających na rok 2022 w odniesieniu do tysiąca mieszkańców.

Tabela 4. Saldo migracji na 1000 mieszkańców

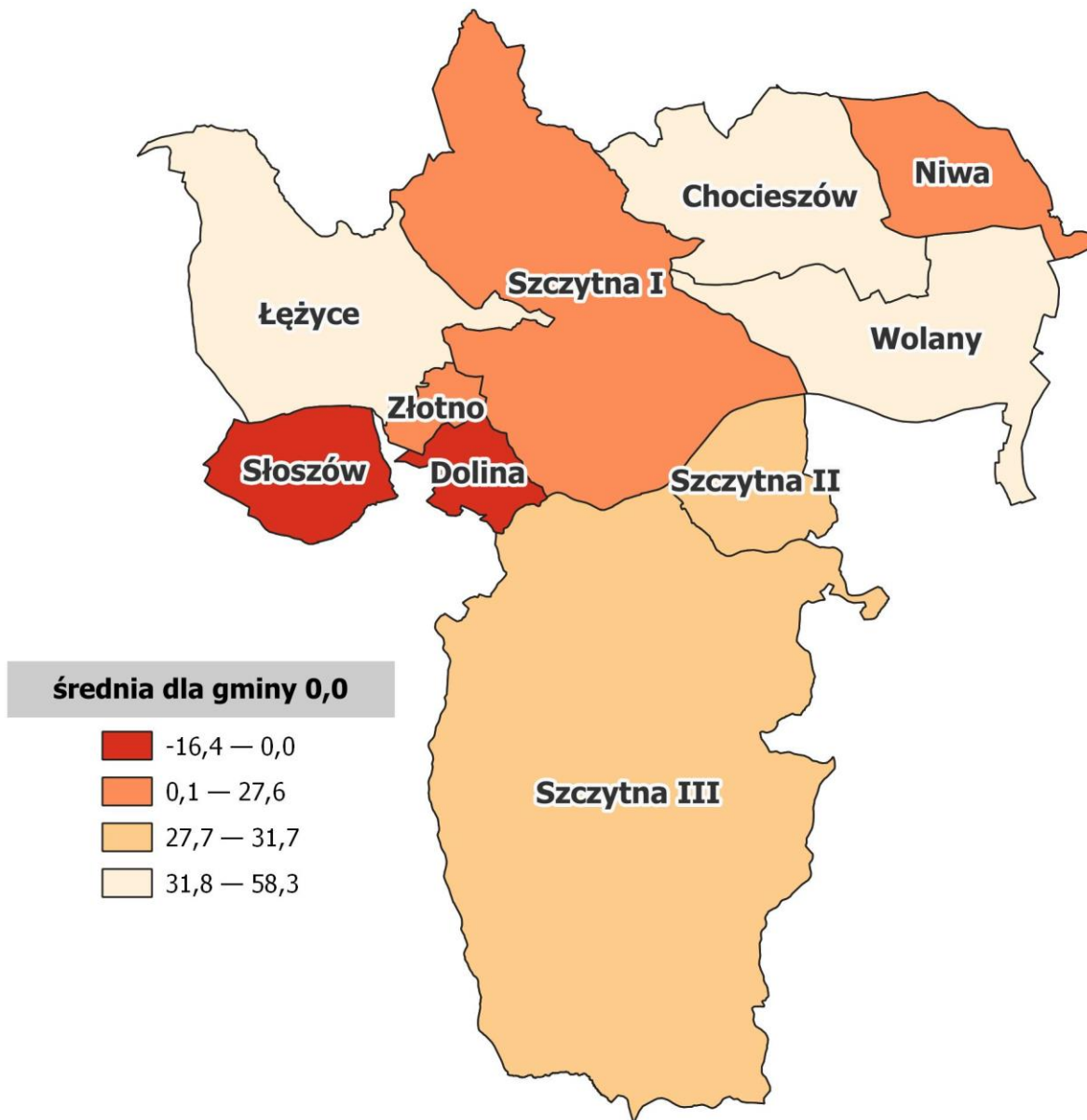
Nr	Nazwa obszaru	Zameldowania	Wymeldowania	Saldo migracji	Liczba mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców
1.	Miasto Szczytna I	63	11	52	2 543	20,4
2.	Miasto Szczytna II	41	4	37	1 216	30,4
3.	Miasto Szczytna III	33	3	30	1 076	27,9

4.	Chocieszów	19	1	18	309	58,3
5.	Dolina	2	4	-2	122	-16,4
6.	Łężyce	15	1	14	348	40,2
7.	Niwa	10	0	10	365	27,4
8.	Słoszów	2	2	0	163	0,0
9.	Wolany	21	1	20	622	32,2
10.	Złotno	5	1	4	178	22,5
Gmina		211	28	183	6 942	26,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Szczytna

Ruchy migracyjne w gminie Szczytna są dla niej korzystne, co potwierdza wskaźnik o wartości 26,4. Oznacza to, że więcej mieszkańców gminy zameldowało się w 2022 roku niż się wymeldowało. Pozytywnie wyróżniającym się obszarem na tle pozostałych jest obszar Chocieszów, gdzie zaobserwowano najwyższy dodatni wynik o wartości 58,3. W jednym spośród dziesięciu obszarów porównawczych odnotowano wartość ujemną zmiennej — Dolina (-16,4). Tereny te cechuje największy spadek liczby ludności, co może wskazywać na niską atrakcyjność osiedleńczą. Wpływ na to zjawisko może mieć mała dostępność mieszkań, ich niski standard lub/i negatywne uwarunkowanie społeczne.

Rysunek 3. Saldo migracji na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Następną zmienną sfery społecznej jest obciążenie demograficzne, czyli stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. w Polsce za ludność w wieku nieprodukcyjnym uznaje się osoby w wieku przedprodukcyjnym (od 0 do 17 lat) oraz osoby w wieku poprodukcyjnym (więcej niż 60 dla kobiet oraz więcej niż 65 dla mężczyzn). Adekwatnie za wiek produkcyjny uznaje się w przypadku kobiet – między 18 a 59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18 a 64 rokiem.

Wysoka wartość wskaźnika obciążenia demograficznego oznacza wysokie obciążenie przypadające na osoby w wieku produkcyjnym. Oznacza to, że na każdą pracującą osobę przypada coraz więc osób niepracujących. w tym przypadku osoby w wieku produkcyjnym muszą wygenerować środki na pokrycie

potrzeb całej społeczności. Co więcej, im mniej osób w wieku produkcyjnym w danej społeczności, tym społeczność ta może mieć większe trudności z zabezpieczeniem środków na swoje funkcjonowanie.

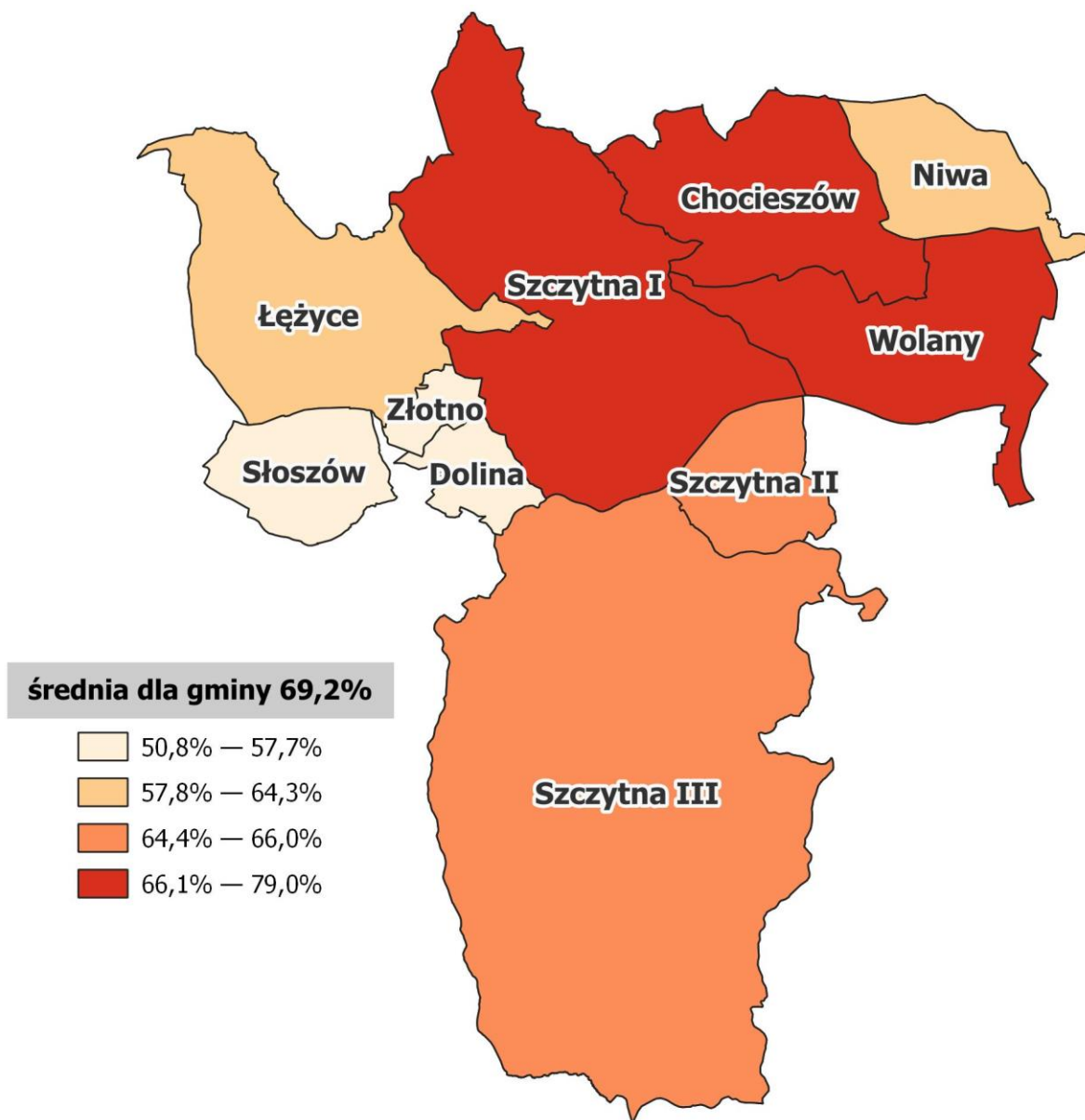
Tabela 5. Obciążenie demograficzne

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Obciążenie demograficzne
1.	Miasto Szczytna I	1 122	1 421	79,0%
2.	Miasto Szczytna II	479	737	65,0%
3.	Miasto Szczytna III	428	648	66,0%
4.	Chocieszów	123	186	66,1%
5.	Dolina	44	78	56,4%
6.	Łężyce	133	215	61,9%
7.	Niwa	142	223	63,7%
8.	Słoszów	57	106	53,8%
9.	Wolany	252	370	68,1%
10.	Złotno	60	118	50,8%
Gmina		2 840	4 102	69,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Szczytna

W gminie Szczytna liczba osób w wieku nieprodukcyjnym wynosi 2 840, podczas gdy grupa osób w wieku produkcyjnym to 4 102 osób. Wskaźnik obciążenia demograficznego w całej gminie ma wartość 69,2%. Najmniej korzystną w gminie sytuację notuje się na obszarze Miasto Szczytna I (79,0%), gdzie wartość współczynnika przekracza poziom gminy. Stosunkowo najlepszą sytuacją cechuje się sołectwo Złotno, gdzie wartość wskaźnika wynosi 50,8%. Należy również zwrócić uwagę, że dziewięć jednostek gminy ma wartość wskaźnika niższą od gminy.

Rysunek 4. Obciążenie demograficzne

Źródło: opracowanie własne

Kolejny analizowany wskaźnik związany jest ze zjawiskiem bezrobocia. Zmienną tę obliczono jako liczbę osób bezrobotnych przypadających na tysiąc mieszkańców. Dane wykorzystane w analizie pozyskane zostały z Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku.

Tabela 6. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców

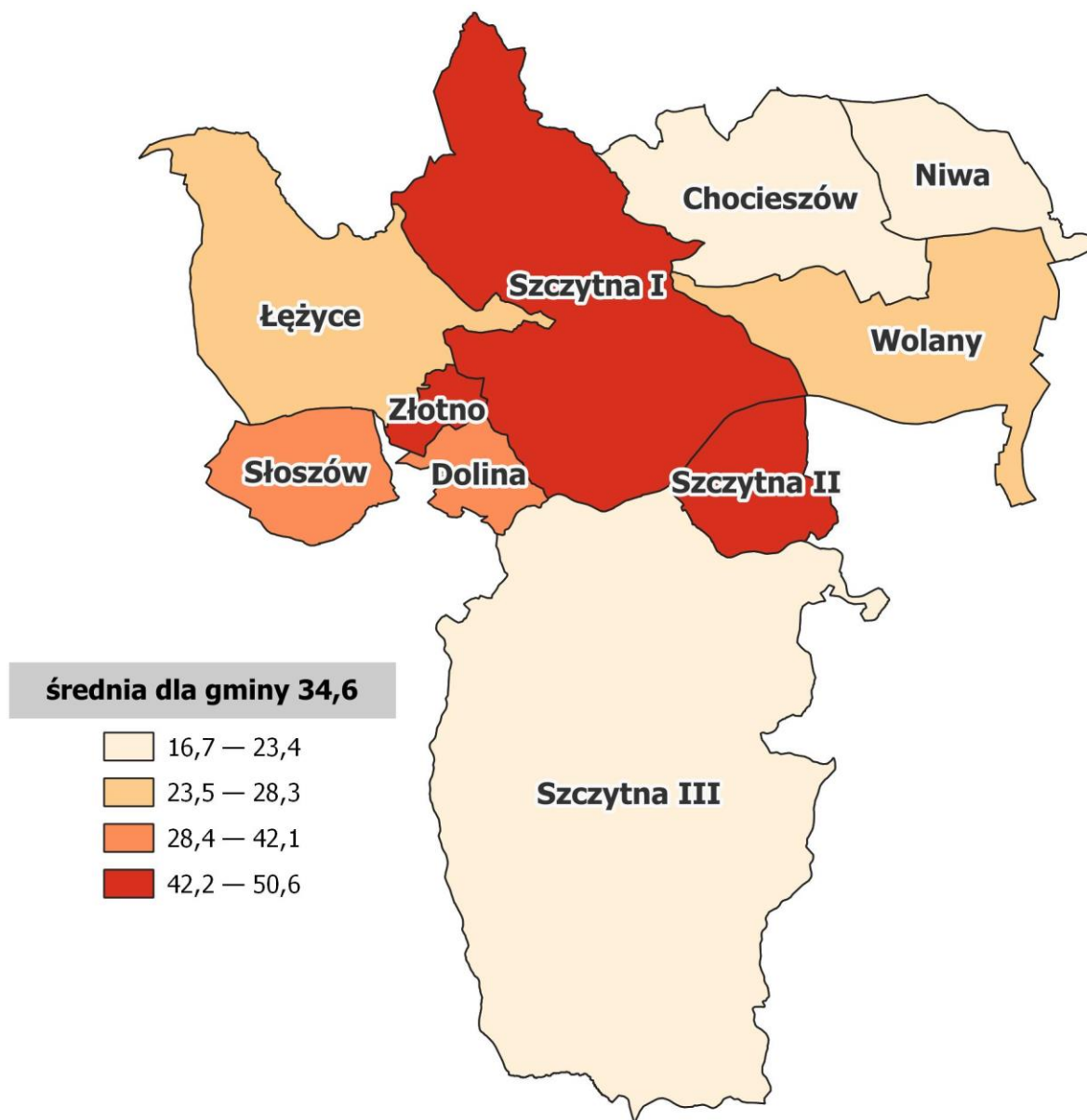
Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców
1.	Miasto Szczytna I	2 543	108	42,5
2.	Miasto Szczytna II	1 216	56	46,1
3.	Miasto Szczytna III	1 076	18	16,7
4.	Chocieszów	309	7	22,7

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców
5.	Dolina	122	5	41,0
6.	Łężyce	348	9	25,9
7.	Niwa	365	7	19,2
8.	Słoszów	163	5	30,7
9.	Wolany	622	16	25,7
10.	Złotno	178	9	50,6
Gmina		6 942	240	34,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku

W gminie Szczytna jest łącznie 240 osób zarejestrowanych jako bezrobotnych, a wartość zmiennej dla gminy wynosi 34,6. Najbardziej niekorzystną sytuację charakteryzują się obszary: Złotno (50,6), Miasto Szczytna II (46,1) oraz Miasto Szczytna I (42,5). Natomiast spośród sześciu obszarów, w których wartość wskaźnika nie przekroczyła średniej dla gminy, można wyróżnić jednostkę Miasto Szczytna III o najniższej wartości wskaźnika 16,7.

Rysunek 5. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Kolejną analizowaną zmienną również dotyczy zjawiska bezrobocia, lecz przedstawia udział bezrobotnych zarejestrowanych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym⁵. Wskaźnik ten ma wartość dla gminy 5,9%. Najmniej korzystną sytuację – wartość wskaźnika 7,6% – odnotowano na trzech obszarach: Miasto Szczytna I, Miasto Szczytna II oraz Złotno. Natomiast najniższą wartość zmiennej zaobserwowano w jednostce Miasto Szczytna III (2,8%).

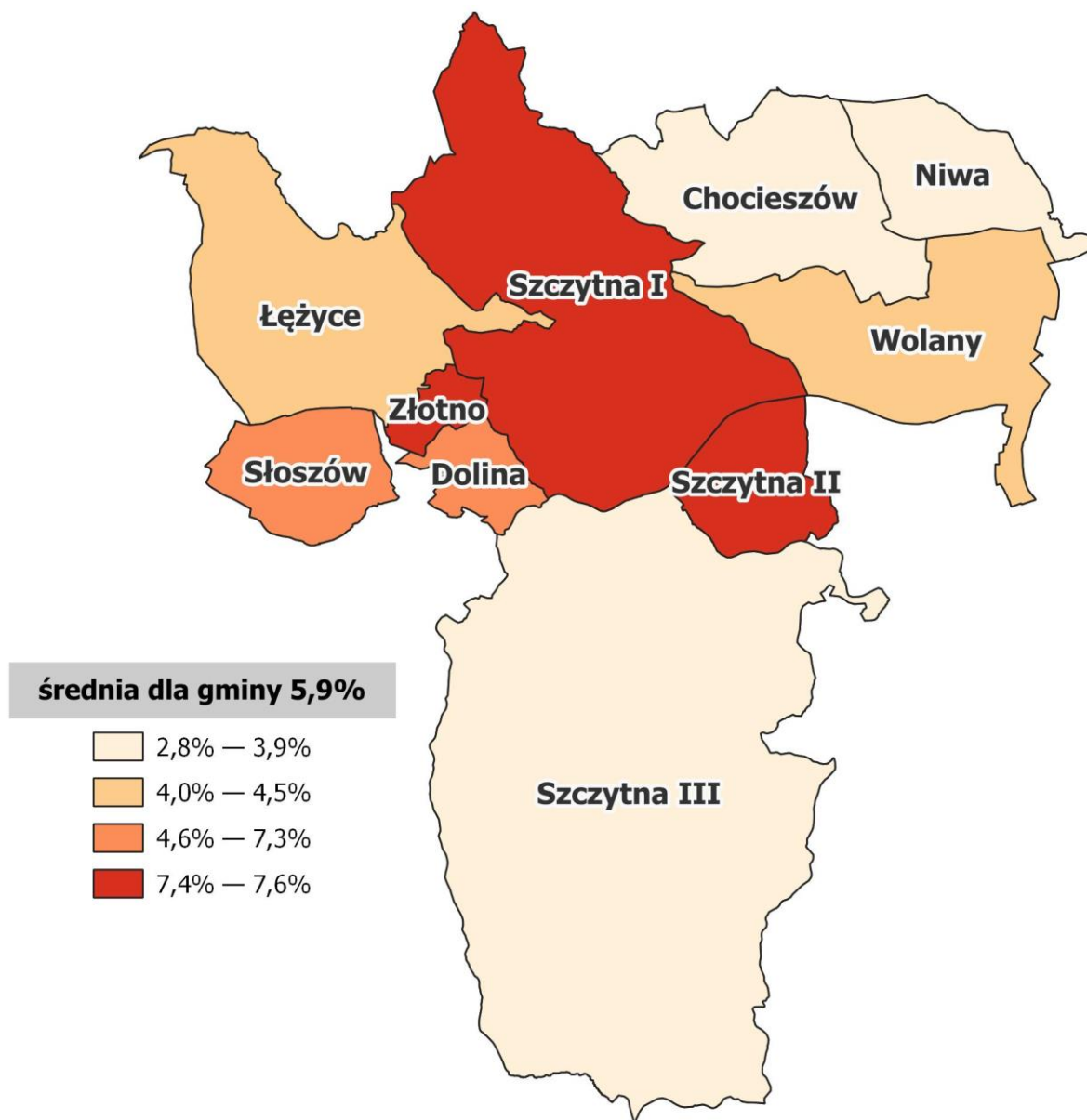
⁵ W Polsce jest to przedział wieku pomiędzy 18 a 64 rokiem życia dla mężczyzn, a dla kobiet 18-59 lat.

Tabela 7. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
1.	Miasto Szczytna I	1 421	108	7,6%
2.	Miasto Szczytna II	737	56	7,6%
3.	Miasto Szczytna III	648	18	2,8%
4.	Chocieszów	186	7	3,8%
5.	Dolina	78	5	6,4%
6.	Łężyce	215	9	4,2%
7.	Niwa	223	7	3,1%
8.	Słoszów	106	5	4,7%
9.	Wolany	370	16	4,3%
10.	Złotno	118	9	7,6%
Gmina		4 102	240	5,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku

Rysunek 6. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Źródło: opracowanie własne

Następnie analizie poddano poziom bezpieczeństwa w gminie i jej jednostkach porównawczych. Do pomiarów wzięto dane udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Kłodzku. Natomiast wskaźnik przedstawia ocenę poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym za pomocą liczby zdarzeń drogowych na terenie gminy.

Tabela 8. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców.

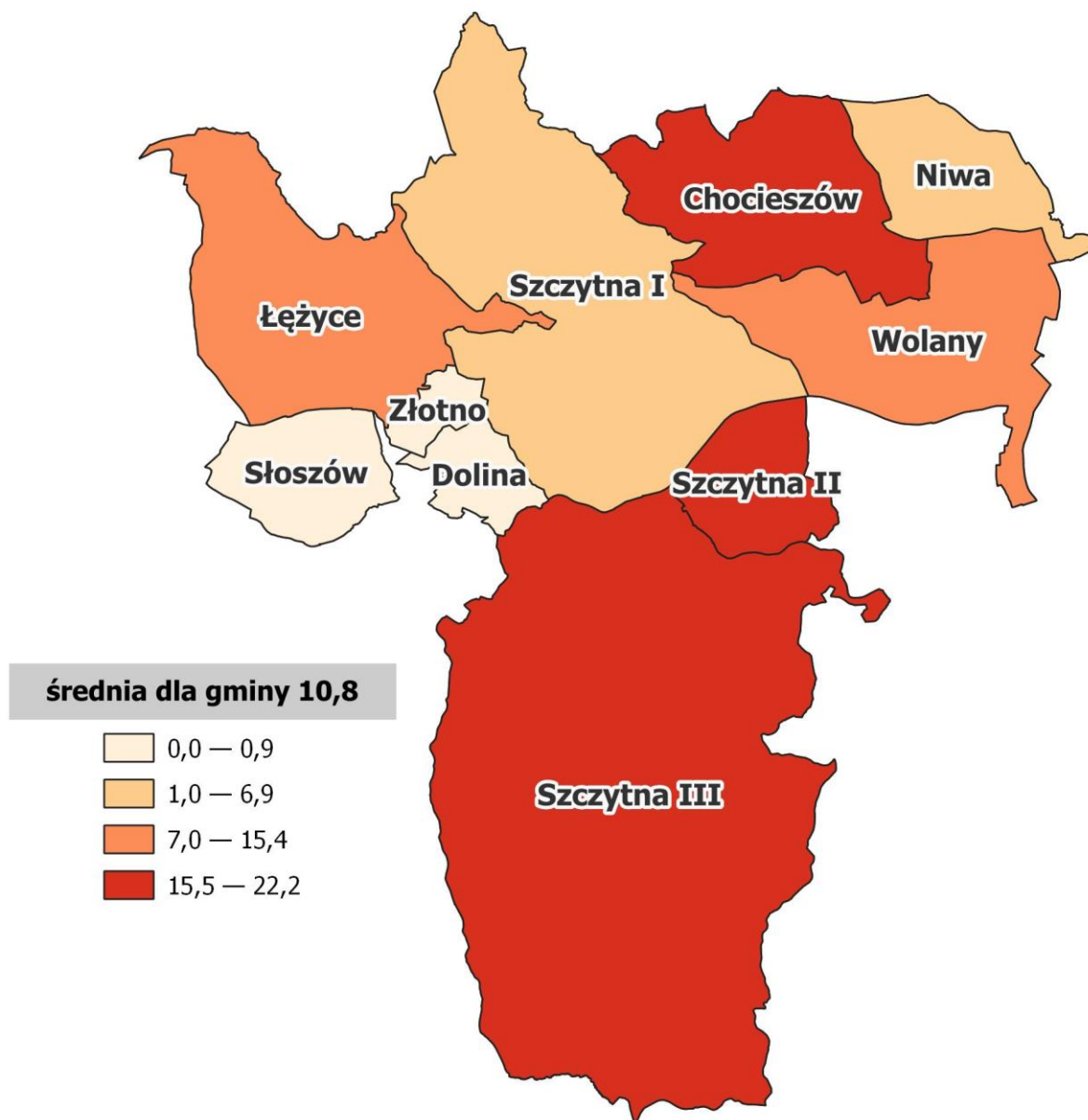
Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
1.	Miasto Szczytna I	2 543	15	5,9
2.	Miasto Szczytna II	1 216	27	22,2

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
3.	Miasto Szczytna III	1 076	17	15,8
4.	Chocieszów	309	5	16,2
5.	Dolina	122	0	0,0
6.	Łężyce	348	5	14,4
7.	Niwa	365	1	2,7
8.	Słoszów	163	0	0,0
9.	Wolany	622	5	8,0
10.	Złotno	178	0	0,0
Gmina		6 942	75	10,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku

W gminie Szczytna było 75 zdarzeń drogowych, a po przeliczeniu przez tysiąc mieszkańców wartość wskaźnika wyniosła 10,8 dla gminy. Pod względem bezpieczeństwa najmniej korzystną sytuację odnotowano w jednostce Miasto Szczytna II (22,2). Natomiast najbezpieczniejszą sytuacją w całej gminie charakteryzują się obszary: Dolina, Słoszów oraz Złotno, gdzie wartość zmiennej wyniosła 0,0. z kolei najmniejszą liczbę zdarzeń drogowych (1) i zarazem najniższą wartość wskaźnika odnotowano na terenie jednostki Niwa (2,7).

Rysunek 7. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Mieszkańcy gminy Szczytna borykający się z różnego rodzaju problemami społecznymi oraz znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej są kluczowymi interesariuszami procesu rewitalizacji. z tego powodu następane analizowane zmienne dotyczą usług publicznych związanych z pomocą społeczną. Ich realizacją na terenie gminy Szczytna zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnej (OPS), który dostarcza odpowiednie usługi oraz wsparcie społeczne w postaci świadczeń.

Wysokie zapotrzebowanie na usługi OPS może świadczyć o złej sytuacji życiowej mieszkańców, związanej z ubóstwem, niepełnosprawnością, długotrwałą lub ciężką chorobą, bądź występowaniem zjawisk takich jak przemoc w rodzinie czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

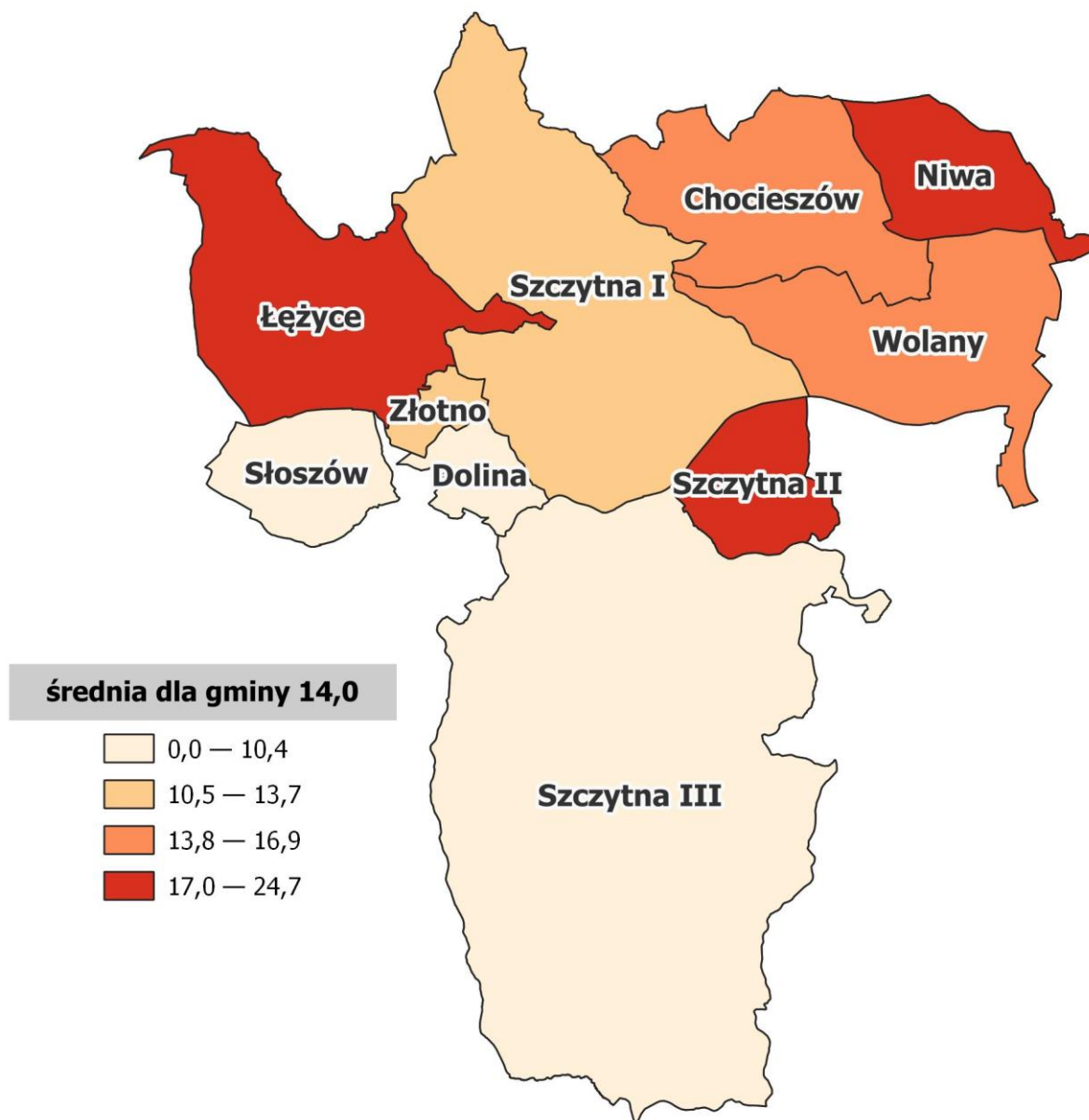
Tabela 9. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców.

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń ogółem	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców
1.	Miasto Szczytna I	2 543	33	13,0
2.	Miasto Szczytna II	1 216	21	17,3
3.	Miasto Szczytna III	1 076	11	10,2
4.	Chocieszów	309	5	16,2
5.	Dolina	122	0	0,0
6.	Łężyce	348	6	17,2
7.	Niwa	365	9	24,7
8.	Słoszów	163	1	6,1
9.	Wolany	622	9	14,5
10.	Złotno	178	2	11,2
Gmina		6 942	97	14,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Szczytnie

W gminie Szczytna ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało w sumie 97 osób. Po przeliczeniu na tysiąc mieszkańców wartość wskaźnika osiągnęła wysokość 14,0. Szczególne zapotrzebowanie na pomoc społeczną odnotowano w jednostce Niwa (24,7). Natomiast najkorzystniejsza sytuacja charakteryzuje: sołectwo Dolina (0,0), gdzie nie mieszka żadna osoba potrzebująca pomocy społecznej.

Rysunek 8. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

Następny wskaźnik również bada zapotrzebowanie na pomoc społeczną i przedstawia liczbę osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców. Ośrodki Pomocy Społecznej zapewniają nie tylko pomoc materialną, ale również niematerialną, np. postaci usług opiekuńczych i asystenckich. Takich właśnie świadczeń potrzebują osoby z niepełnosprawnościami. Wysokie zapotrzebowanie na tego typu wsparcie, może implikować konieczność rozwoju oferty usług opiekuńczych, a także zwiększania dostępności obiektów i przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

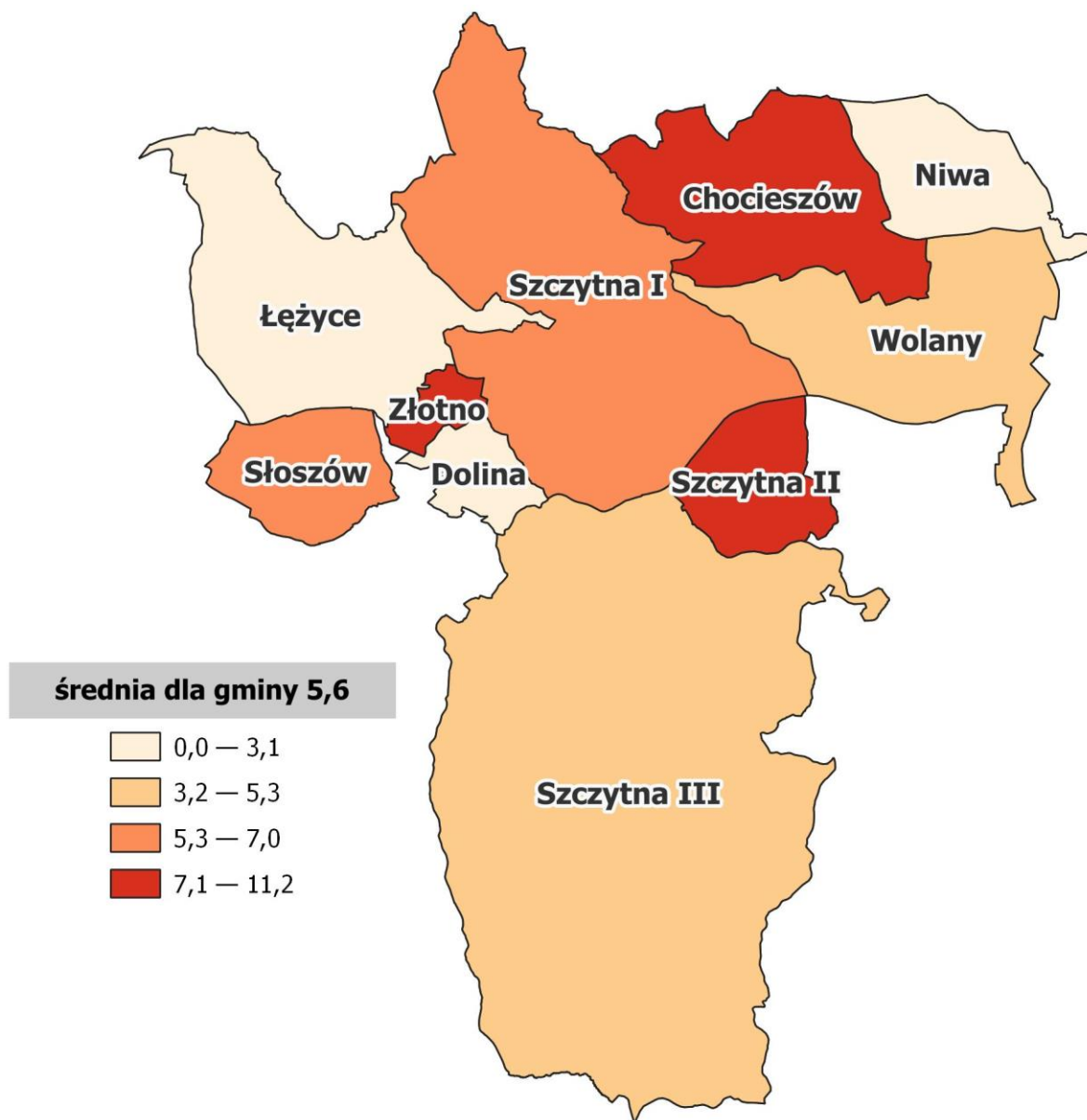
Tabela 10. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców.

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców
1.	Miasto Szczytna I	2 543	15	5,9
2.	Miasto Szczytna II	1 216	9	7,4
3.	Miasto Szczytna III	1 076	4	3,7
4.	Chocieszów	309	3	9,7
5.	Dolina	122	0	0,0
6.	Łężyce	348	1	2,9
7.	Niwa	365	1	2,7
8.	Słuszów	163	1	6,1
9.	Wolany	622	3	4,8
10.	Złotno	178	2	11,2
Gmina		6 942	39	5,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Szczytnej

W gminie Szczytna udzielono 39 świadczeń ze względu na niepełnosprawność, a po przeliczeniu tej liczby na tysiąc mieszkańców uzyskano wartość wskaźnika na poziomie 5,6. Największe zapotrzebowanie na tego typu pomoc odnotowano w jednostce Złotno (11,2), a najmniejsze (zerowe) w obszarze Dolina. Największa liczba osób świadczenia ze względu na niepełnosprawność zamieszkuje obszary miejskie gminy: Miasto Szczytna I (15 osób) Miasto Szczytna II (9 osób).

Rysunek 9. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Szczytnie ma 796 czytelników wśród mieszkańców gminy. Oznacza to, że wartość wskaźnika po przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniosła 114,7. Największą część czytelników (416 osób) stanowią mieszkańcy jednostki Miasto Szczytna I, gdzie wartość zmiennej to 163,6. Natomiast najmniej korzystna sytuacja charakteryzuje obszary Wolany (9,6) oraz Niwa(11,0), gdzie mieszkańcy mogą mieć trudniejszy dostęp do biblioteki.

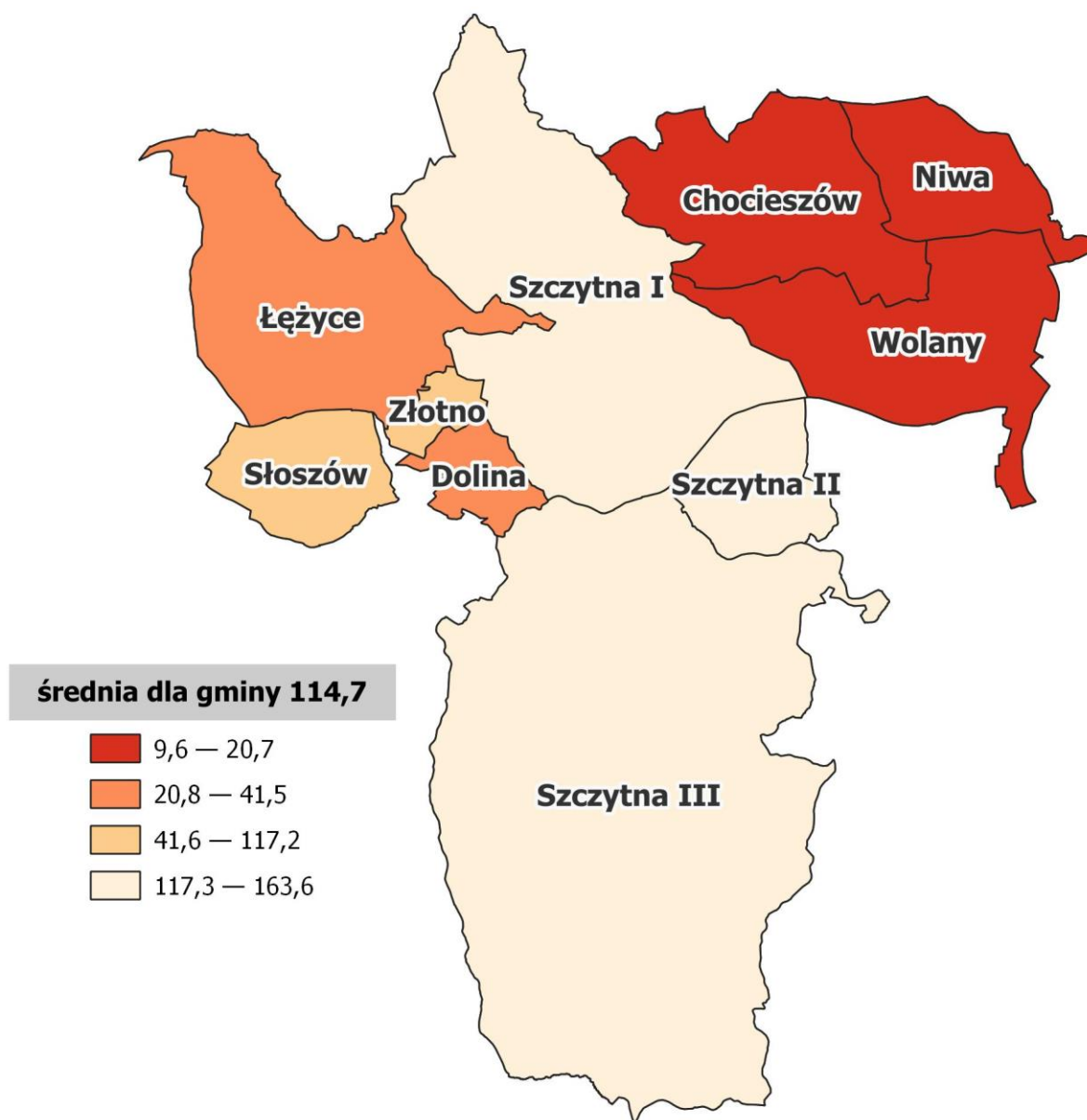
Tabela 11. Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba osób zapisanych do biblioteki	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców
1.	Miasto Szczytna I	2 543	416	163,6
2.	Miasto Szczytna II	1 216	165	135,7

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba osób zapisanych do biblioteki	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców
3.	Miasto Szczytna III	1 076	164	152,4
4.	Chocieszów	309	6	19,4
5.	Dolina	122	3	24,6
6.	Łężyce	348	14	40,2
7.	Niwa	365	4	11,0
8.	Słuszów	163	7	42,9
9.	Wolany	622	6	9,6
10.	Złotno	178	11	61,8
Gmina		6 942	796	114,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Szczytnie

Rysunek 10. Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Ostatnia zmienna analizowana w ramach sfery społecznej dotyczy poziomu aktywności mieszkańców gminy Szczytna. W ramach tego wskaźnika zbadano liczbę osób zapisanych do klubów sportowych na terenie gminy w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców. Aktywność fizyczna może w dużym stopniu przekładać się na zdrowie fizyczne i psychiczne, a uczestnictwo w zajęciach sportowych stanowi przyjemną formę spędzania czasu dla różnych grup społecznych.

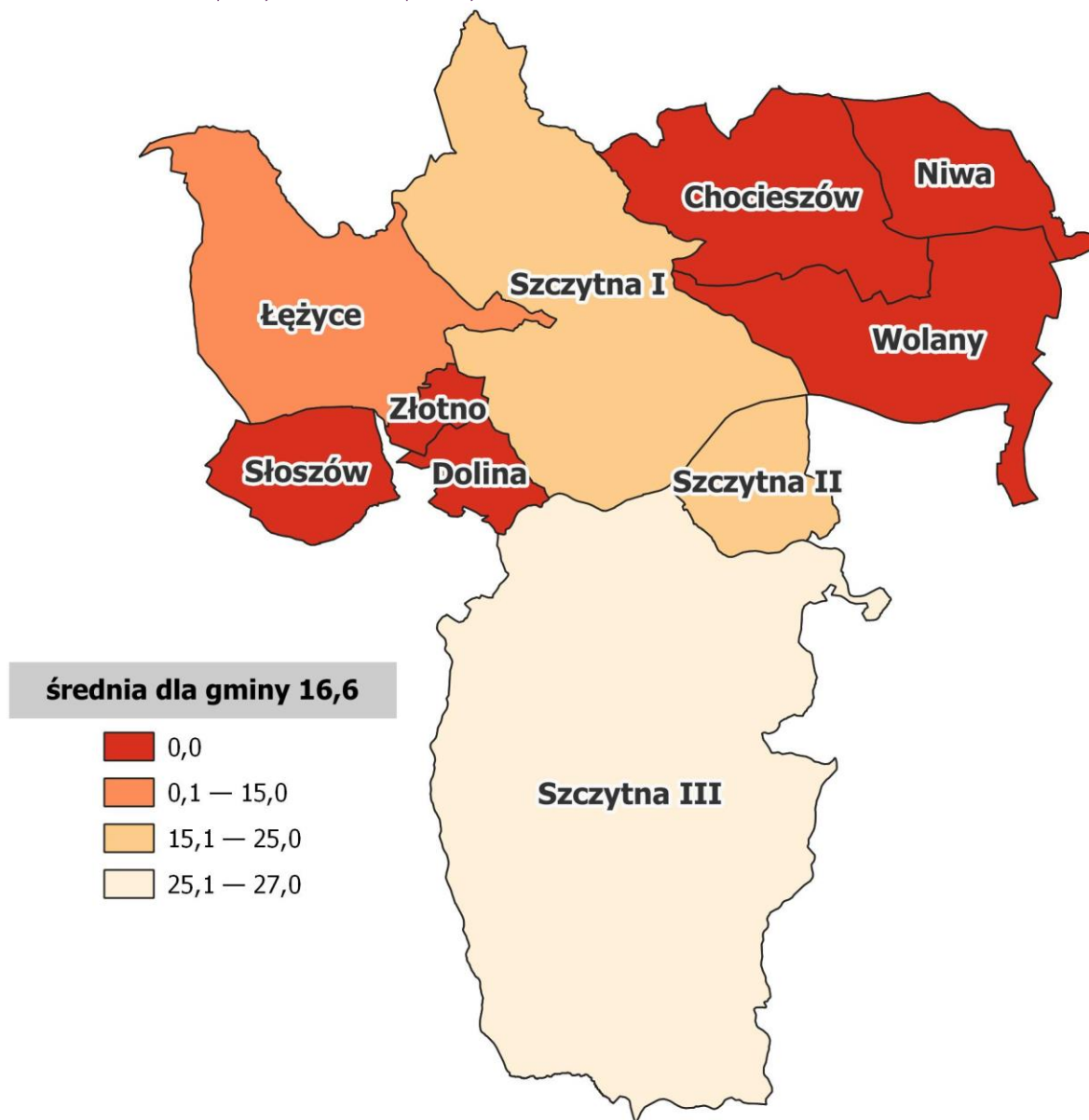
Tabela 12. Liczba osób zapisanych do klubów sportowych na 1000 mieszkańców

Nr	Nazwa obszaru	Liczba uczniów szkół podstawowych	Liczba osób zapisanych do klubów sportowych	Liczba osób zapisanych do klubów sportowych na 1000 mieszkańców
1.	Miasto Szczytna I	157	56	22,0
2.	Miasto Szczytna II	79	28	23,0
3.	Miasto Szczytna III	83	29	27,0
4.	Chocieszów	52	0	0,0
5.	Dolina	5	0	0,0
6.	Łężyce	23	2	5,7
7.	Niwa	4	0	0,0
8.	Słoszów	3	0	0,0
9.	Wolany	6	0	0,0
10.	Złotno	14	0	0,0
Gmina		426	115	16,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Szczytnej

łącznie w klubach sportowych zapisanych jest 115 osób z obszaru całej gminy Szczytna. Wartość wskaźnika po przeliczeniu na tysiąc mieszkańców wyniosła 16,6. Spośród dziesięciu jednostek porównawczych gminy, sześć ma zmienną o wartości zerowej. Natomiast najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w obszarach miejskich, z czego najwyższą w Miasto Szczytna III (27,0). Może to świadczyć o tym, że oferta klubów sportowych zlokalizowanych w tych jednostkach jest najbardziej atrakcyjna albo, że mieszkańcy mają do tych klubów najlepszy dostęp.

Rysunek 11. Liczba osób zapisanych do klubów sportowych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki gospodarcze

Diagnoza sfery gospodarczej obejmuje dane dotyczące poziomu rozwoju przedsiębiorczości oraz tendencji z nim związanych. Obszary, w których występuje szczególna koncentracja podmiotów gospodarczych mogą charakteryzować dogodne warunkach do rozwoju przedsiębiorczości. Natomiast niska liczba podmiotów w jednostkach może świadczyć o niskim potencjałem gospodarczym.

Tabela 13. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
1.	Miasto Szczytna I	2543	174	68,4
2.	Miasto Szczytna II	1216	75	61,7

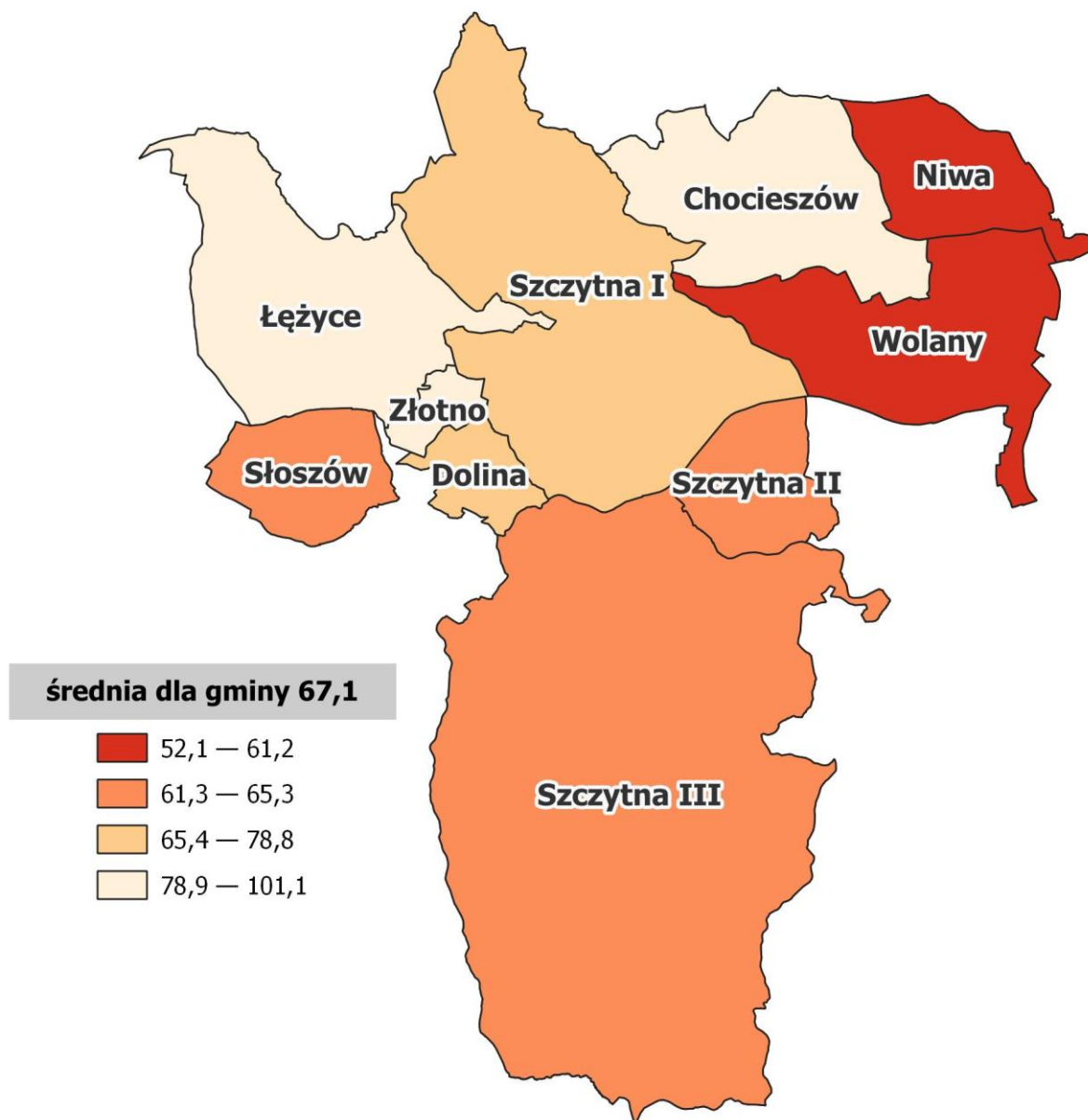
DIAGNOZA DELEMITACYJNA

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
3.	Miasto Szczytna III	1076	67	62,3
4.	Chocieszów	309	31	100,3
5.	Dolina	122	9	73,8
6.	Łężyce	348	28	80,5
7.	Niwa	365	19	52,1
8.	Słoszów	163	10	61,3
9.	Wolany	622	35	56,3
10.	Złotno	178	18	101,1
Gmina		6942	466	67,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dane.biznes.gov.pl

W gminie Szczytna zarejestrowanych jest 466 podmiotów gospodarczych. Liczba ta w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniosła wartość 67,1. Najwyższa liczba zarejestrowanych podmiotów w stosunku do liczby mieszkańców znajduje się w jednostkach: Złotno (101,1) oraz Chocieszów (100,3). Natomiast najmniej korzystna sytuacja charakteryzuje obszary: Niwa (52,1) oraz Wolany (56,3).

Rysunek 12. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Analizie poddano także różnice między nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców. w gminie Szczytna zarejestrowano więcej nowych podmiotów, niż wyrejestrowano. Może to świadczyć o polepszających się warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 14. Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców.

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Różnica podmiotów	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców
1.	Miasto Szczytna I	2543	4	1,6
2.	Miasto Szczytna II	1216	1	0,8
3.	Miasto Szczytna III	1076	2	1,9

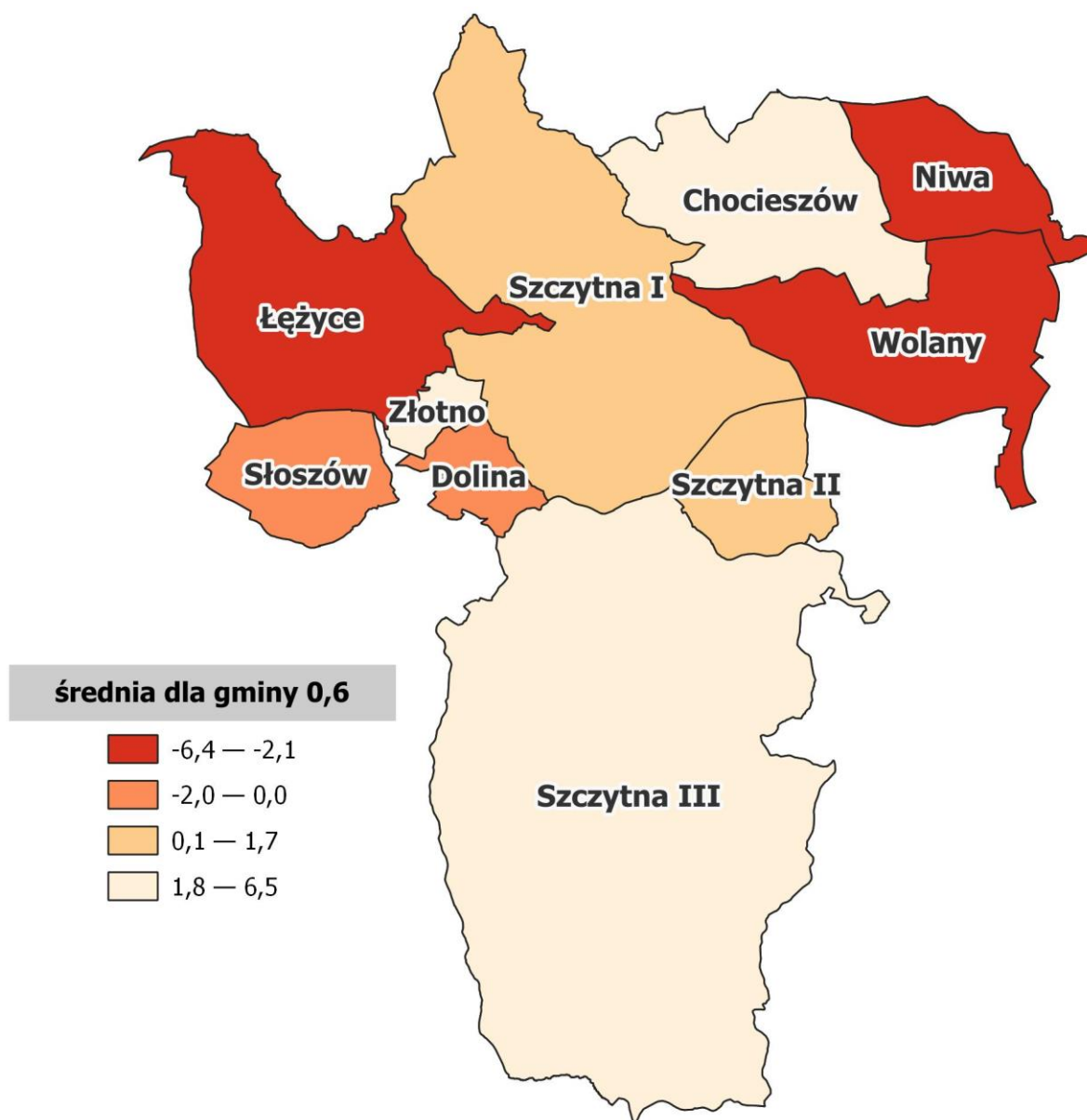
DIAGNOZA DELEMITACYJNA

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Różnica podmiotów	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców
4.	Chocieszów	309	2	6,5
5.	Dolina	122	0	0,0
6.	Łężyce	348	-1	-2,9
7.	Niwa	365	-1	-2,7
8.	Słoszów	163	0	0,0
9.	Wolany	622	-4	-6,4
10.	Złotno	178	1	5,6
Gmina		6942	4	0,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dane.biznes.gov.pl

Różnica między nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami wyniosła dla gminy 4, co w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców osiąga wskaźnik 0,6. Najkorzystniejszą wartość zmiennej zaobserwowano w obszarach: Chocieszów (6,5) oraz Złotno (5,6). Natomiast ujemne wartości wskaźnika odnotowane w trzech jednostkach, z których najniższą wartość wskaźnika ma sołectwo Wolany (-6,4).

Rysunek 13. Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki środowiskowe

W ramach sfery środowiskowej określono czynniki, które wpływają na zdrowie i jakość życia mieszkańców. Analizie poddano kwestie dotyczące: zanieczyszczenia powietrza, obszarów zagrożonych występowaniem hałasu oraz nagromadzenia obiektów zawierających azbest. Czynniki obrazują również realny stan środowiska naturalnego na badanym obszarze.

Pierwsza analizowana zmienna w sferze środowiskowej dotyczy ilości wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca. w gminie Szczytna łączna masa azbestu na nieruchomościach, na których zidentyfikowano wyroby azbestowe, wynosi 370 ton. Oznacza to, że na jednego mieszkańca

gminy przypada 53,4 kg szkodliwych wyrobów. Spośród wszystkich jednostek porównawczych dwie charakteryzują się wartością wskaźnika niższą od gminy. Są to Miasto Szczytna I oraz Miasto Szczytna II. Najniebezpieczniejszą sytuację odnotowano na obszarach: Łężyce oraz Niwa, gdzie na jednego mieszkańca przypada odpowiednio 195,9 i 145,0 kilogramów azbestu.

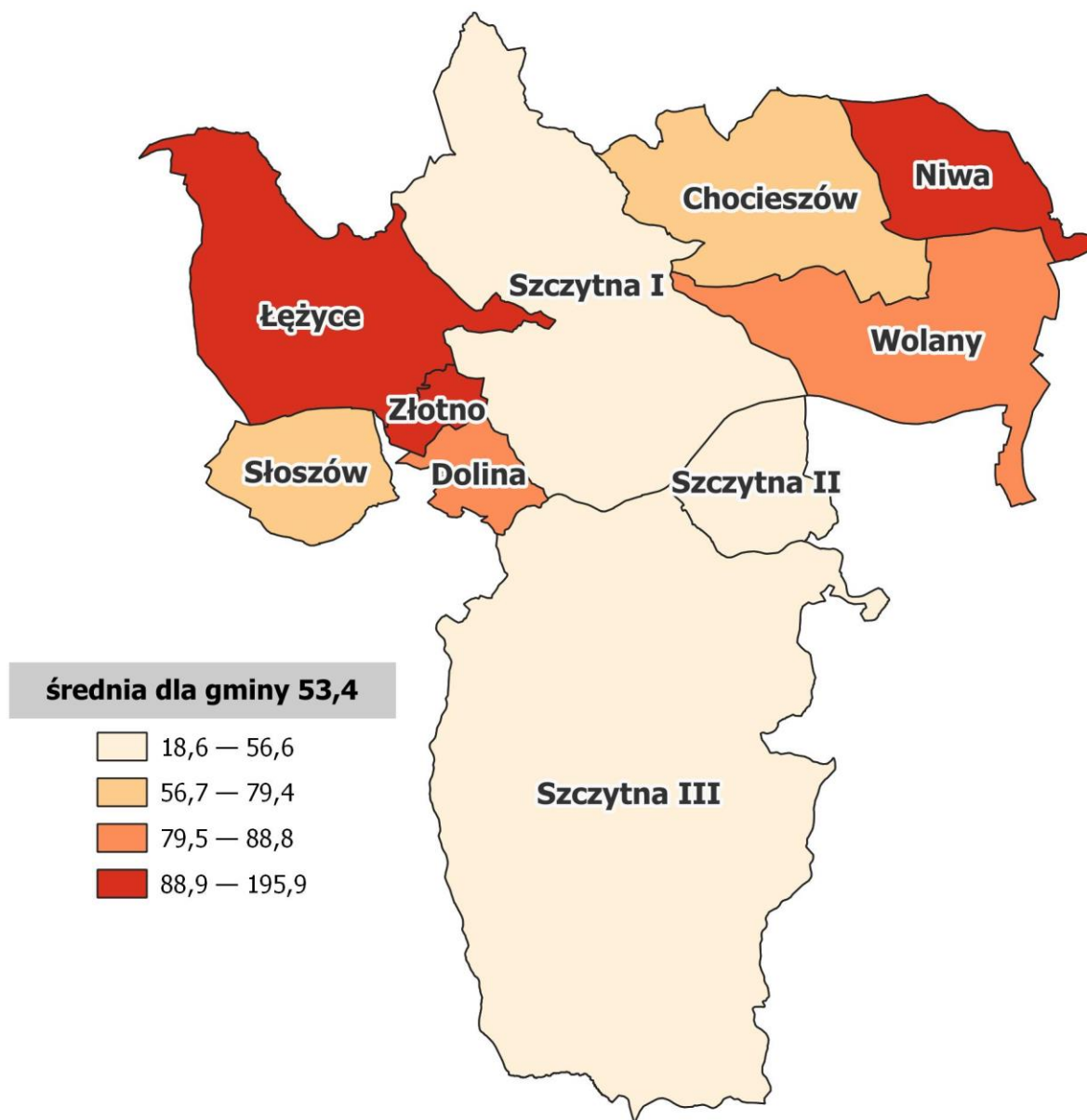
Tabela 15. Ilość wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg/mieszkańca]

Nr	Nazwa obszaru	Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych	Liczba mieszkańców	Ilość wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg/mieszkańca]
1.	Miasto Szczytna I	47	2 543	18,6
2.	Miasto Szczytna II	34	1 216	27,6
3.	Miasto Szczytna III	58	1 076	54,3
4.	Chocieszów	20	309	63,6
5.	Dolina	10	122	84,8
6.	Łężyce	68	348	195,9
7.	Niwa	53	365	145,0
8.	Słoszów	12	163	75,5
9.	Wolany	52	622	83,4
10.	Złotno	16	178	90,2
Gmina		370	6 942	53,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Szczytna

Azbest był jednym z najpopularniejszych i najtańszych surowców używanych do produkcji materiałów budowlanych w drugiej połowie XX wieku. Niestety, po ustaleniu jego szkodliwości dla zdrowia człowieka, konieczne stało się wprowadzenie odpowiednich regulacji w celu ochrony ludzi i środowiska. w gminie Szczytna od 2020 roku obowiązuje Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Szczytna, uchwalony w dniu 14 maja uchwałą nr XVIII/128/20 Rady Miejskiej w Szczytnej. Usuwanie azbestu stanowi zatem jedno z wyzwań gminy.

Rysunek 14. Ilość wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg]

Źródło: opracowanie własne

Jedną z największych uciążliwości dla środowiska i ludności, która wpływa bezpośrednio na komfort życia, jest narażenie na hałas drogowy i kolejowy. Analizie poddano budynki mieszkalne znajdujące się w strefie zagrożenia hałasem, a wskaźnik wyrażony został w postaci odsetka tych budynków. Na potrzeby analizy przyjęto strefę buforową o szerokości 50 m dla dróg głównych oraz 100 m dla dróg głównych ruchu przyspieszonego oraz linii kolejowych.

Tabela 16. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym [%].

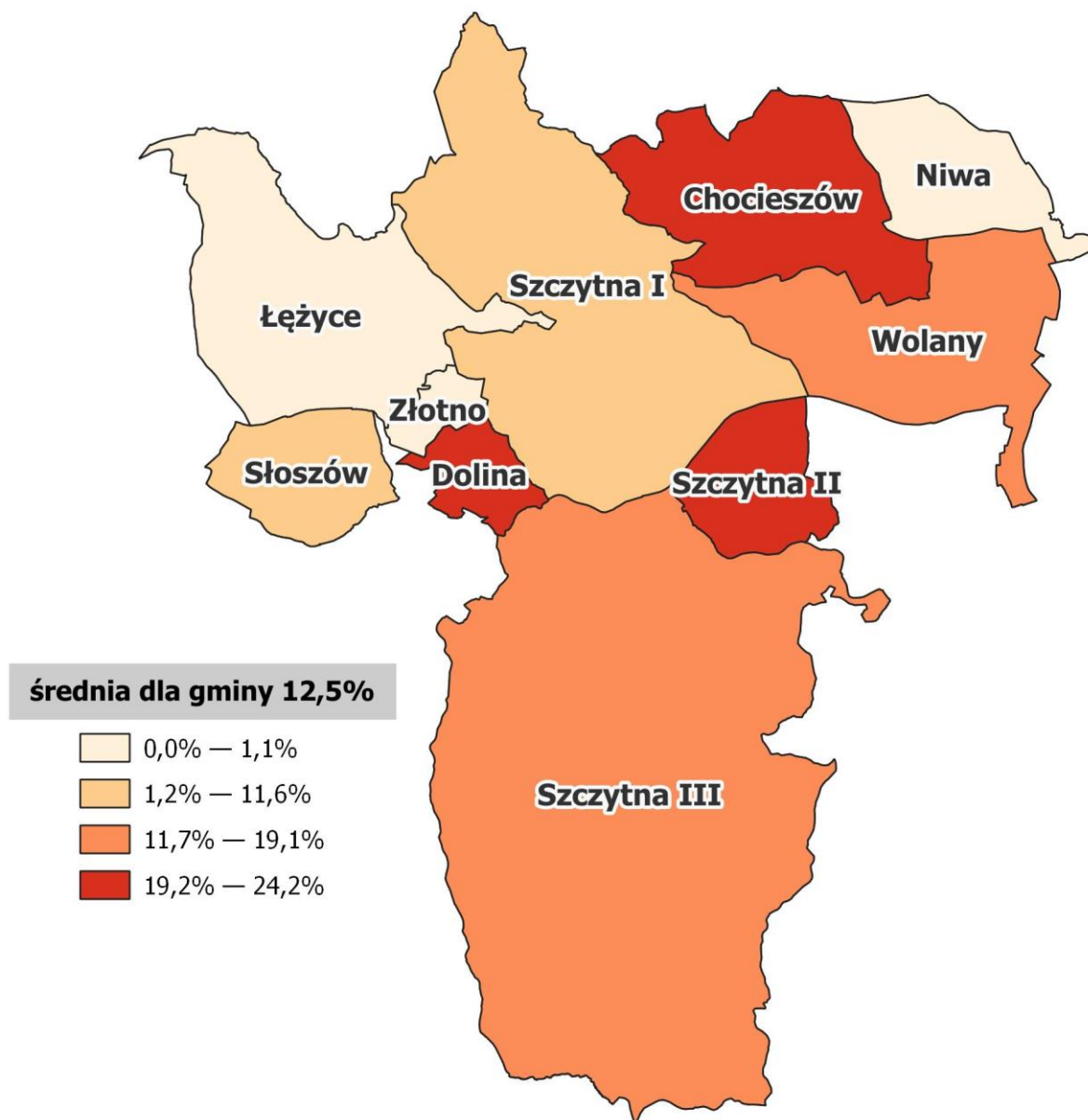
Nr	Nazwa obszaru	Liczba budynków mieszkalnych	Budynki mieszkalne w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym
1.	Miasto Szczytna I	454	47	10,4%

Nr	Nazwa obszaru	Liczba budynków mieszkalnych	Budynki mieszkalne w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym
2.	Miasto Szczytna II	219	53	24,2%
3.	Miasto Szczytna III	288	42	14,6%
4.	Chocieszów	137	30	21,9%
5.	Dolina	29	6	20,7%
6.	Łężyce	105	0	0,0%
7.	Niwa	96	0	0,0%
8.	Słoszów	44	2	4,5%
9.	Wolany	178	23	12,9%
10.	Złotno	79	0	0,0%
Gmina		1 629	203	12,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT (Baza danych obiektów topograficznych).

Spośród 1 629 budynków mieszkalnych, 203 znajduje się w strefie narażonej na hałas. Oznaczona to, że wskaźnik dla gminy w wyniósł 12,5%. Na hałas komunikacyjny nie są narażeni mieszkańcy obszarów: Łężyce, Niwa oraz Złotno, gdzie w strefie natężenia hałasu nie znajduje się żaden budynek mieszkalny. Natomiast najwyższą wartość zagrożenia odnotowano w obszarach: Miasto Szczytna II (24,2%), Chocieszów (21,9%) oraz Dolina (20,7%). Na tę sytuację może mieć wpływ lokalizacja głównych traktów komunikacyjnych gminy w pobliżu zabudowań, np. drogi krajowej 8 i linii kolejowej (Szczytna i Dolina), a także drogi wojewódzkiej 388 (Chocieszów).

Rysunek 15. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym [%].

Źródło: opracowanie własne

Ruch drogowy oprócz wywoływania niepożądanego hałasu może mieć także wpływ na zanieczyszczenie powietrza. Kwestie jakości powietrza atmosferycznego monitorowane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Natomiast następny wskaźnik poddany analizie został wyrażony za pomocą średniego rocznego stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5}.

Warto wspomnieć, że w ramach programu „Ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego” gmina Szczytna w drodze uchwały⁶ wyznaczyła zadania służące ograniczeniu niskiej emisji i polegające na zmianie systemu ogrzewania na terenie gminy.

⁶ Uchwała nr XXIII/162/20 rady Miejskiej w Szczytnie z dnia 29 października 2020 r.

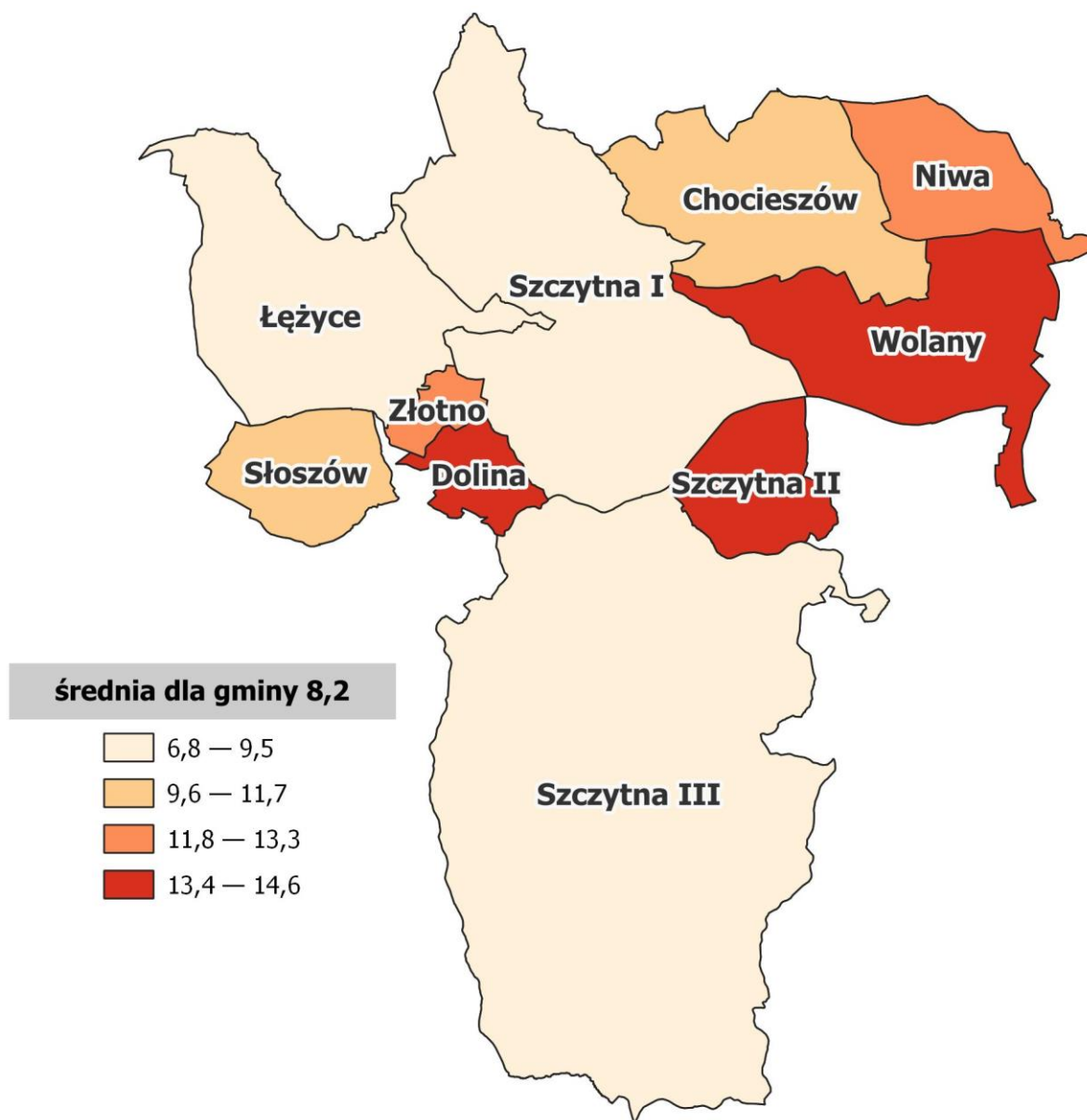
Tabela 17. Średnie roczne stężenie PM2.5

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Średnie roczne stężenie PM2.5[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
1.	Miasto Szczytna I	9,5
2.	Miasto Szczytna II	14,6
3.	Miasto Szczytna III	6,8
4.	Chocieszów	9,6
5.	Dolina	13,7
6.	Łężyce	8,0
7.	Niwa	12,9
8.	Słozów	10,6
9.	Wolany	13,5
10.	Złotno	12,8
Gmina		8,2

Źródło danych: opracowanie na podstawie <https://powietrze.gios.gov.pl/>

Średnia wartość stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 w gminie Szczytna wyniosła 8,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Najzdrowsza dla środowiska jak i mieszkańców jest jakość powietrza na obszarach: Miasto Szczytna III (6,8) i Dolina (8,0). Dla sześciu jednostek wartość wskaźnika przekroczyła średnią gminy. Spośród nich najwyższe stężenie zanieczyszczeń powietrza odnotowano na obszarach: Miasto Szczytna II (14,6) oraz Dolina (13,7). Są to tereny, przez które przebiega droga krajowa nr 8, o czym wspomniano już w przypadku analizy poprzedniego wskaźnika. Wpływ na jakość powietrza mają także źródła ciepła, które zostaną poddane analizie przy okazji następnej zmiennej.

Rysunek 16. Średnie roczne stężenie PM2.5

Źródło: opracowanie własne

Podczas badania jakości powietrza zwrócono uwagę także na źródła zanieczyszczeń powietrza, którymi są kotły na paliwa stałe – stosowane w indywidualnych gospodarstwach domowych. w tym celu przeanalizowano udział takich gospodarstw domowych, których źródło ogrzewania przyczynia się do negatywnego wpływu na środowisko w stosunku do wszystkich gospodarstw domowych.

Tabela 18. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe

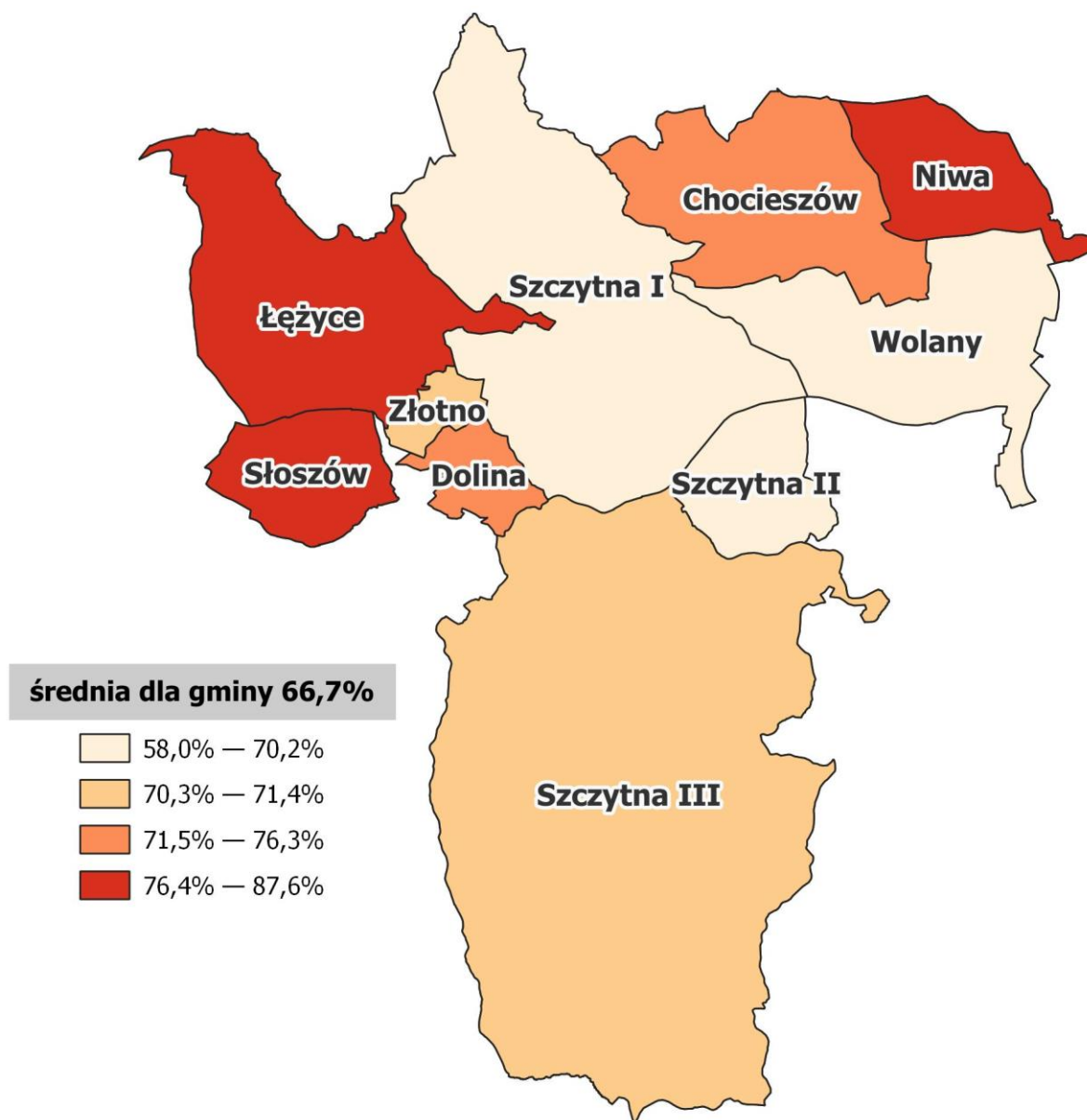
Nr	Nazwa obszaru	Ilość punktów w ewidencji źródeł ciepła	Ilość punktów w ewidencji źródeł ciepła ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe
1.	Miasto Szczytna I	1 150	667	58,0%
2.	Miasto Szczytna II	413	269	65,1%
3.	Miasto Szczytna III	617	436	70,7%

Nr	Nazwa obszaru	Ilość punktów w ewidencji źródeł ciepła	Ilość punktów w ewidencji źródeł ciepła ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe
4.	Chocieszów	208	150	72,1%
5.	Dolina	46	34	73,9%
6.	Łężyce	167	129	77,2%
7.	Niwa	129	113	87,6%
8.	Słoszów	69	55	79,7%
9.	Wolany	312	219	70,2%
10.	Złotno	118	83	70,3%
Gmina		3 229	2 155	66,7%

Źródło danych: opracowanie na podstawie Urzędu Miasta i Gminy w Szczytnej

W gminie Szczytna 2 155 gospodarstw domowych zgłosiło użycie paliwa stałego jako źródło ogrzewania, co stanowi 66,7% wszystkich gospodarstw domowych. Najkorzystniejszą sytuację dla zdrowia mieszkańców odnotowano na obszarze Miasto Szczytna I, gdzie odsetek domostw ogrzewanych kotłami na paliwo stałe jest znacznie niższy, a wartość wskaźnika wyniosła 58,0%. Natomiast największe zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludności zaobserwowano w jednostce Niwa, gdzie wiele domostw wciąż korzysta ze szkodliwych dla zdrowia i środowiska źródeł ciepła.

Rysunek 17. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne

Czwarta sfera diagnozy koncentruje się na ograniczeniach przestrzennych oraz uwarunkowaniach funkcjonalnych występujące na obszarze gminy Szczytna. Analizą objęto wskaźniki dostępności usług społecznych, terenów rekreacyjnych, dostępność komunikacyjną oraz udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem. Wyniki badania stanowią podstawę do podejmowania działań mających na celu poprawę dostępności, dostosowanie przestrzeni publicznych i infrastruktury do potrzeb społecznych oraz zwiększenie mobilności i komfortu życia mieszkańców.

Na początek skoncentrowano się na dostępności usług publicznych takich jak instytucji kultury, bibliotek, świetlic oraz usług administracyjnych i zdrowotnych na terenie gminy. Wskaźnik dostępności punktów usług publicznych przedstawia stosunek liczby tych instytucji do liczby mieszkańców.

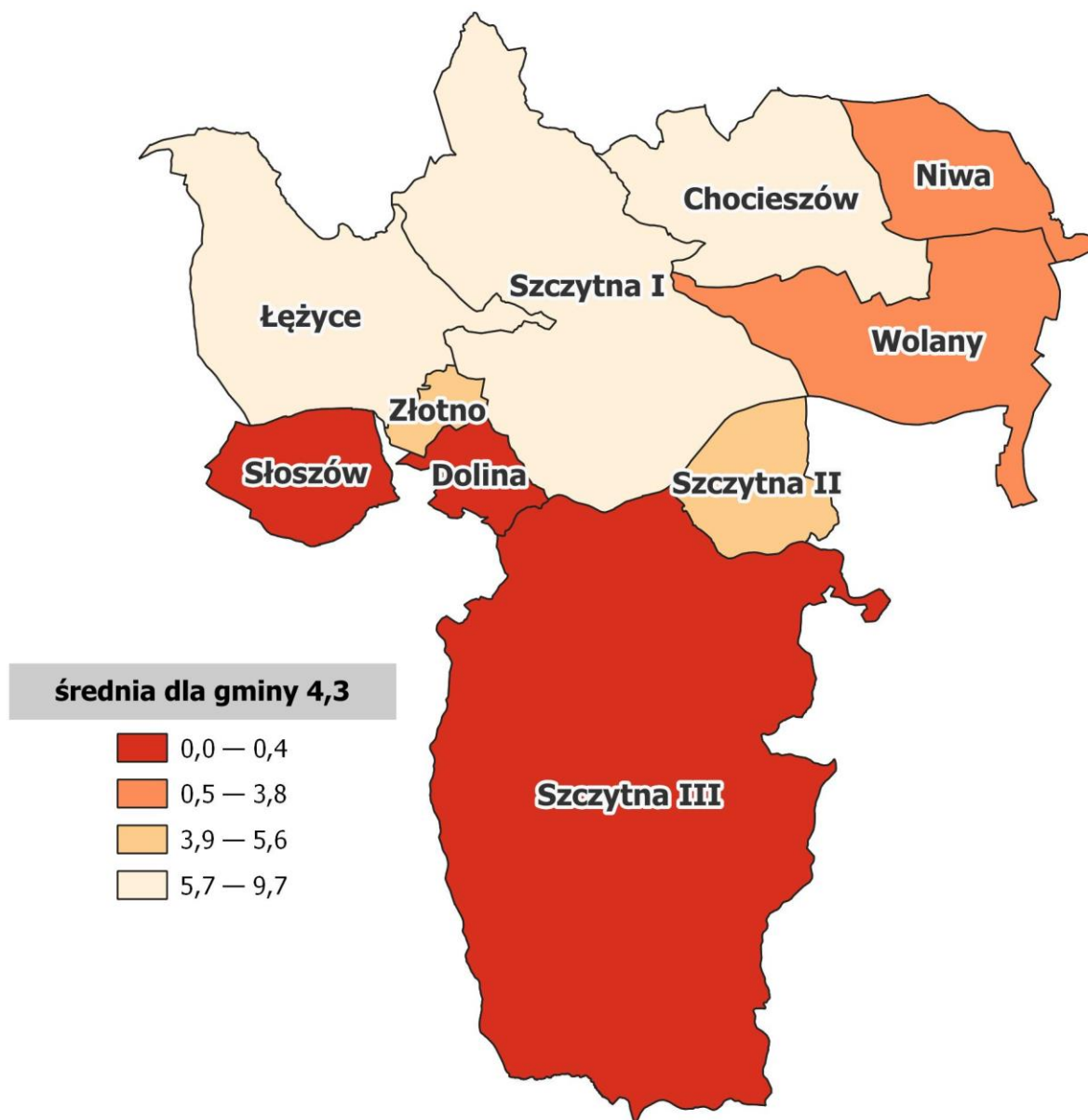
Tabela 19. Dostępność punktów usług publicznych.

Nr	Nazwa obszaru	Punkty usług publicznych	Liczba mieszkańców	Dostępność punktów usług publicznych
1.	Miasto Szczytna I	16	2 543	6,3
2.	Miasto Szczytna II	6	1 216	4,9
3.	Miasto Szczytna III	0	1 076	0,0
4.	Chocieszów	3	309	9,7
5.	Dolina	0	122	0,0
6.	Łężyce	2	348	5,7
7.	Niwa	1	365	2,7
8.	Słoszów	0	163	0,0
9.	Wolany	1	622	1,6
10.	Złotno	1	178	5,6
Gmina		30	6 942	4,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)

Dla gminy Szczytna wartość zmiennej osiągnęła wysokość 4,3, a na jej terenie funkcjonuje łącznie 30 obiektów zakwalifikowanych jako obiekty usług publicznych. Największą ich liczbę (16) odnotowano na obszarze Miasto Szczytna I (6,3), jednak to jednostkę Chocieszów charakteryzuje najwyższa wartość wskaźnika (9,7). Niemniej korzystną sytuację zaobserwowano na obszarach: Miasto Szczytna III, Dolina oraz Słoszów, gdzie nie ma zlokalizowanych żadnych obiektów usług publicznych.

Rysunek 18. Dostępność punktów usług publicznych

Źródło: opracowanie własne

Następną w kolejności przeprowadzono ocenę dostępności terenów rekreacyjnych wyrażoną w powierzchni boisk, placów zabaw, pól golfowych i geoparków. Badany wskaźnik mierzy stosunek powierzchni terenów rekreacyjnych do ogólnej powierzchni danego obszaru, przedstawia zatem gęstość występowania terenów rekreacyjnych.

Tabela 20. Dostępność terenów rekreacyjnych [%]

Nr	Nazwa obszaru	Powierzchnia terenów rekreacyjnych [m ²]	Powierzchnia [m ²]	Dostępność terenów rekreacyjnych
1.	Miasto Szczytna I	12 085	24 690 428,0	0,05%
2.	Miasto Szczytna II	237 074	4 624 014,0	5,13%
3.	Miasto Szczytna III	4 693	51 061 925,0	0,01%

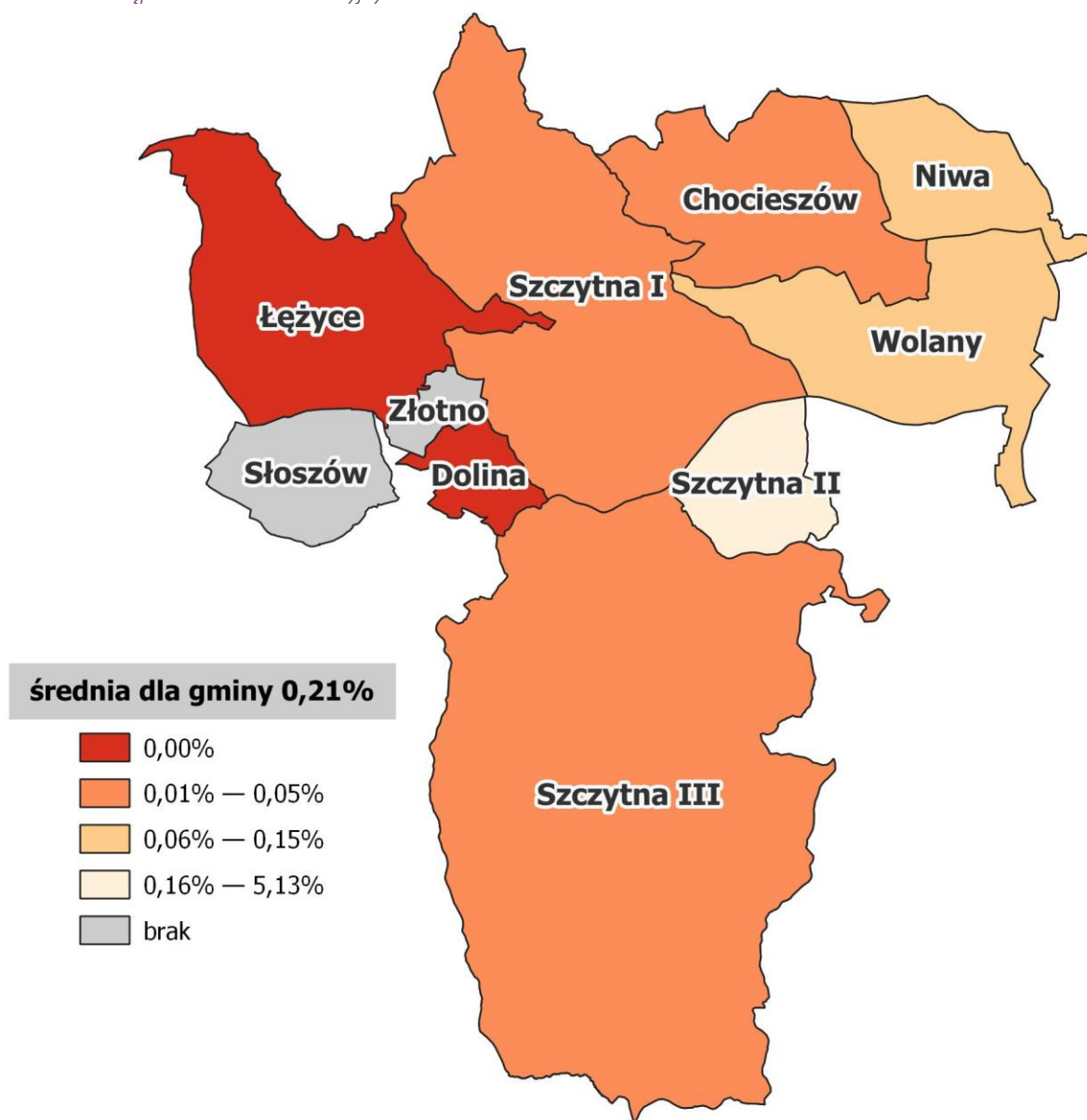
DIAGNOZA DELEMITACYJNA

4.	Chocieszów	5 151	11 289 121,0	0,05%
5.	Dolina	112	2 312 442,0	0,00%
6.	Łężyce	584	14 483 874,0	0,00%
7.	Niwa	8 583	5 682 052,0	0,15%
8.	Słoszów	0	4 871 158,0	—
9.	Wolany	9 630	12 042 783,0	0,08%
10.	Złotno	0	1 307 501,0	—
Gmina		277 912	132 365 298,0	0,21%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)

W gminie Szczytna łączna powierzchnia terenów rekreacyjnych wyniosła 277 912 m², co w stosunku do całej powierzchni gminy daje wartość zmiennej równą 0,21%. Najwięcej terenów pełniących tę funkcję znajduje się na obszarze Miasto Szczytna II (5,13%). Najmniejszą wartość wskaźnika (zerową) odnotowano w jednostkach Dolina oraz Łężyce. Należy także zwrócić uwagę na jednostki Słoszów i Złotno, gdzie występuje ogólny brak terenów rekreacyjnych.

Rysunek 19. Dostępność terenów rekreacyjnych

Źródło: opracowanie własne

W następnej kolejności analizie poddano dostępność komunikacyjną wykorzystując stosunek liczby przystanków w obszarze do jego powierzchni. Analizowana zmienna opisuje rozmieszczenia przystanków komunikacji zbiorowej na terenie gminy. Dla wielu mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży dojeżdżających do szkół oraz osób nieposiadających własnych środków transportu, transport zbiorowy jest kluczowym środkiem codziennego przemieszczania się. Dlatego niska dostępność infrastruktury transportowej może wpływać na wykluczenie transportowe mieszkańców.

Tabela 21. Dostępność komunikacyjna

Nr	Nazwa obszaru	Liczba przystanków	Powierzchnia [km ²]	Dostępność komunikacyjna
1.	Miasto Szczytna I	8	24,7	0,32
2.	Miasto Szczytna II	9	4,6	1,95

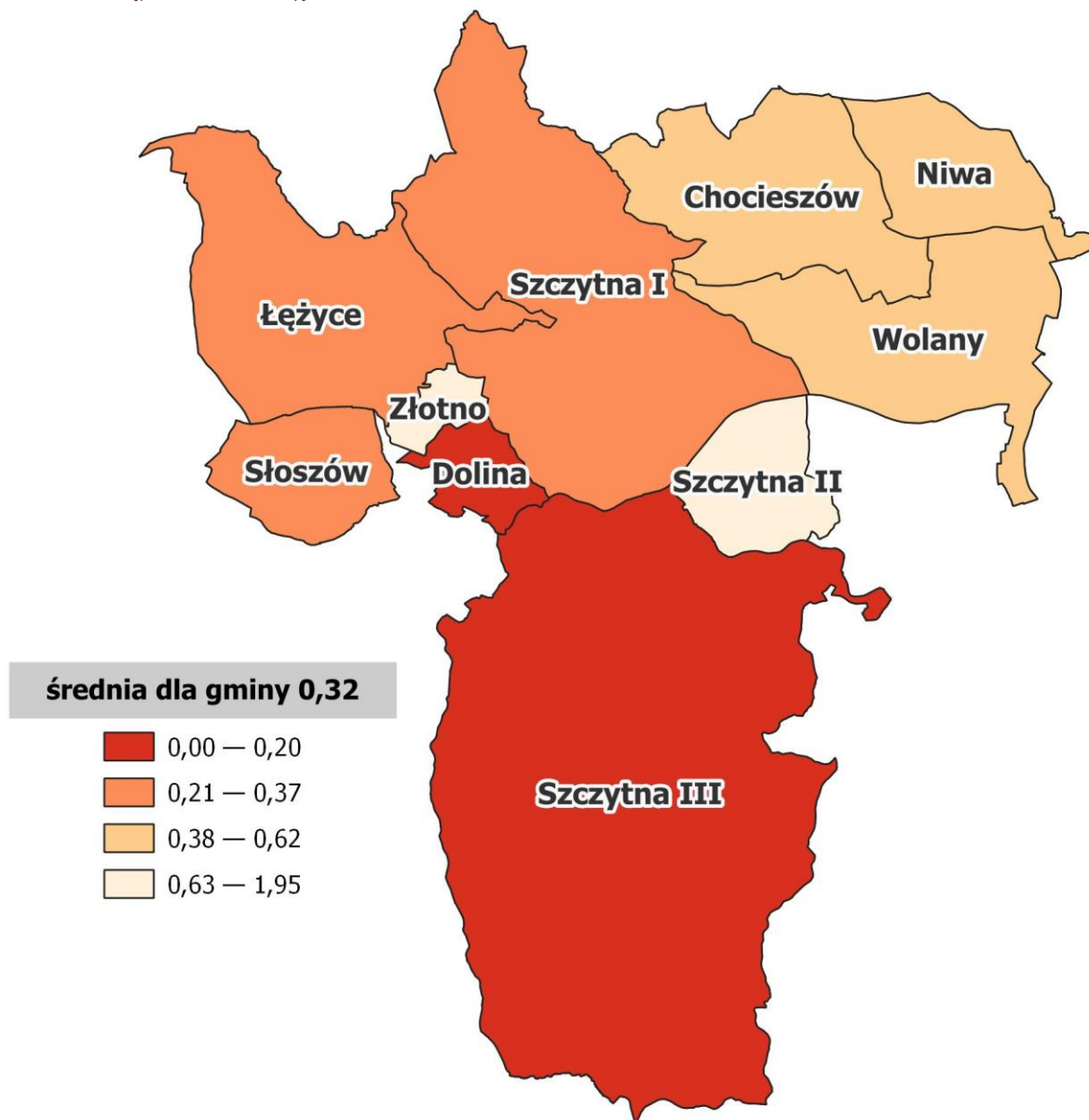
DIAGNOZA DELEMITACYJNA

Nr	Nazwa obszaru	Liczba przystanków	Powierzchnia [km ²]	Dostępność komunikacyjna
3.	Miasto Szczytna III	4	51,1	0,08
4.	Chocieszów	7	11,3	0,62
5.	Dolina	0	2,3	0,00
6.	Łężyce	4	14,5	0,28
7.	Niwa	3	5,7	0,53
8.	Słoszów	1	4,9	0,21
9.	Wolany	5	12,0	0,42
10.	Złotno	2	1,3	1,53
Gmina		43	132,4	0,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)

Na terenie gminy Szczytna zlokalizowane są 43 przystanki komunikacji zbiorowej, a wartość wskaźnika przyjmuje wartość 0,32. Najniższy poziom dostępności komunikacyjnej i zarazem najmniej korzystną sytuację dla społeczności odnotowano na obszarach Dolina (0,0) oraz Miasto Szczytna III (0,08). Najlepszy dostęp do komunikacji zbiorowej mają natomiast mieszkańcy jednostek Miasto Szczytna II (1,95) oraz Złotno (1,53).

Rysunek 20. Dostępność komunikacyjna

Źródło: opracowanie własne

Ostatnią zmienną analizowaną w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogólnej gminy lub jej jednostek. Powierzchnię biologicznie czynną stanowią tereny niezabudowane – łąki, pola orne, zakrzewienia itd. Wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej, pełni ważną rolę zarówno w kwestii jakości życia mieszkańców, atrakcyjności gminy pod względem osiedleńczym i rekreacyjno-wypoczynkowym, ale również pozytywnie wpływa na stan środowiska naturalnego i jakość powietrza w gminie.

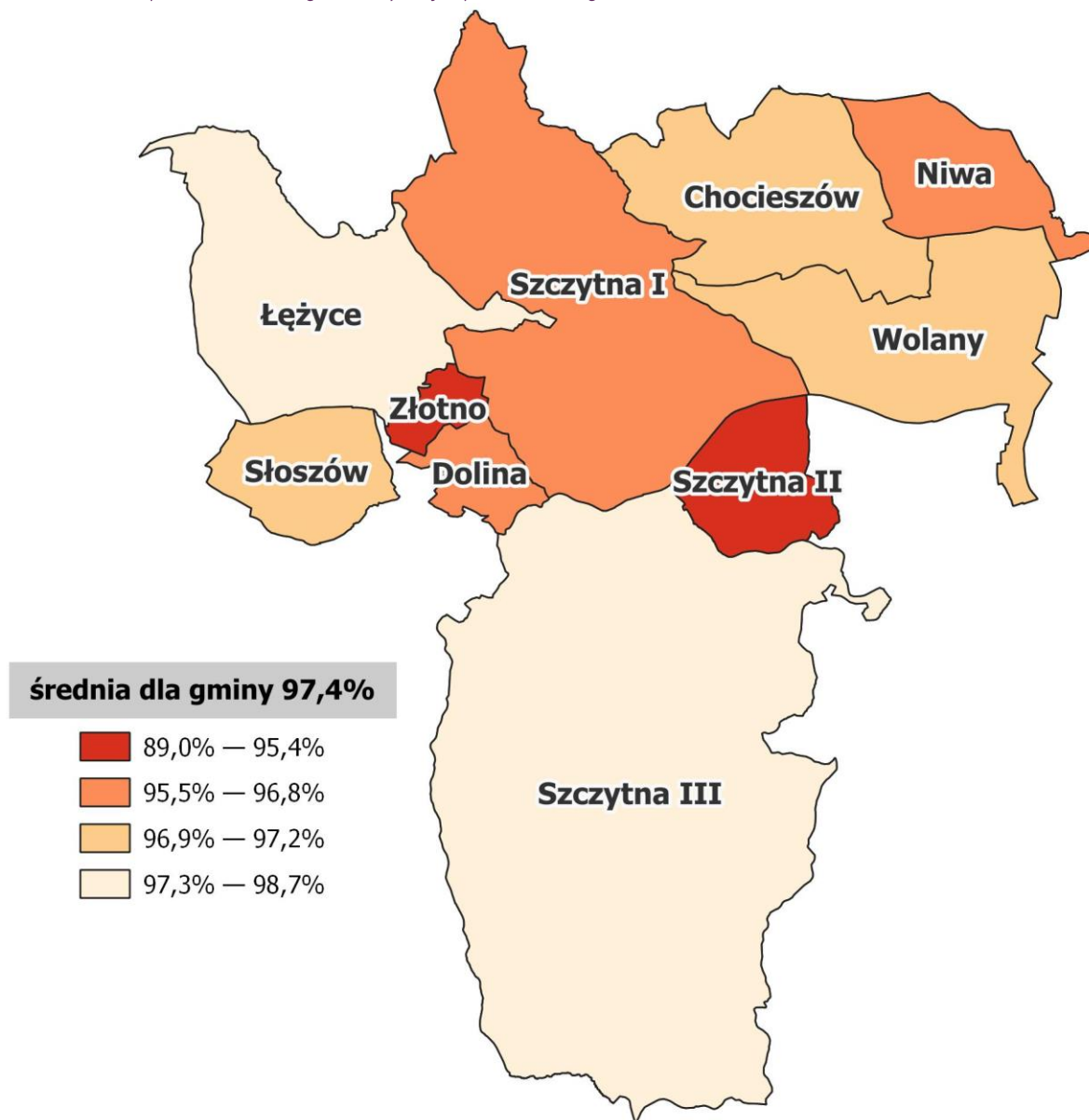
Tabela 22. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem.

Nr	Nazwa obszaru	Tereny biologicznie czynna [m ²]	Powierzchnia [m ²]	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem
1.	Miasto Szczytna I	23 884 292	24 690 428	96,7%
2.	Miasto Szczytna II	4 116 125	4 624 014	89,0%
3.	Miasto Szczytna III	50 394 225	51 061 925	98,7%
4.	Chocieszów	10 969 833	11 289 121	97,2%
5.	Dolina	2 208 666	2 312 442	95,5%
6.	Łężyce	14 251 587	14 483 874	98,4%
7.	Niwa	5 476 141	5 682 052	96,4%
8.	Słoszów	4 722 231	4 871 158	96,9%
9.	Wolany	11 669 924	12 042 783	96,9%
10.	Złotno	1 179 379	1 307 501	90,2%
Gmina		128 872 403	132 365 298	97,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Szczytnej

Obszar gminy Szczytna stanowi w 97,4% powierzchnia biologicznie czynna. Prawie wszystkie jednostki porównawcze gminy osiągnęły korzystny wynik wskaźnika powyższej 90%. W przypadku jednego obszaru — Miasto Szczytna II (89,0%)— zmienna jest niewiele niższa od tej wartości i stanowi najniższy wynik w gminie. Na terenie dwóch badanych jednostek wskaźnik przyjmuje najwyższą wartość, powyżej 98%. Są to: Miasto Szczytna III (98,7%) oraz Miasto Szczytna III (98,4%).

Rysunek 21. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki techniczne

Ostatnia sfera zawiera w sobie analizę pozostałych, kluczowych zmiennych, takich jak liczba zabytków i pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy oraz stan techniczny obiektów użyteczności publicznej (pod kątem ich dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami).

Obiekty o znaczeniu zabytkowym są ważnym elementem dziedzictwa kulturowego i historycznego. W celu zachowania ich wartości, niezbędne jest podejmowanie działań nakierowanych na ich ochronę i konserwację. Proces ten często wymaga znacznych nakładów finansowych na regularne badania, konserwację, renowację oraz monitoring stanu tych obiektów. Natomiast pomniki przyrody stanowią prawnie chronione „pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej

wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie”⁷.

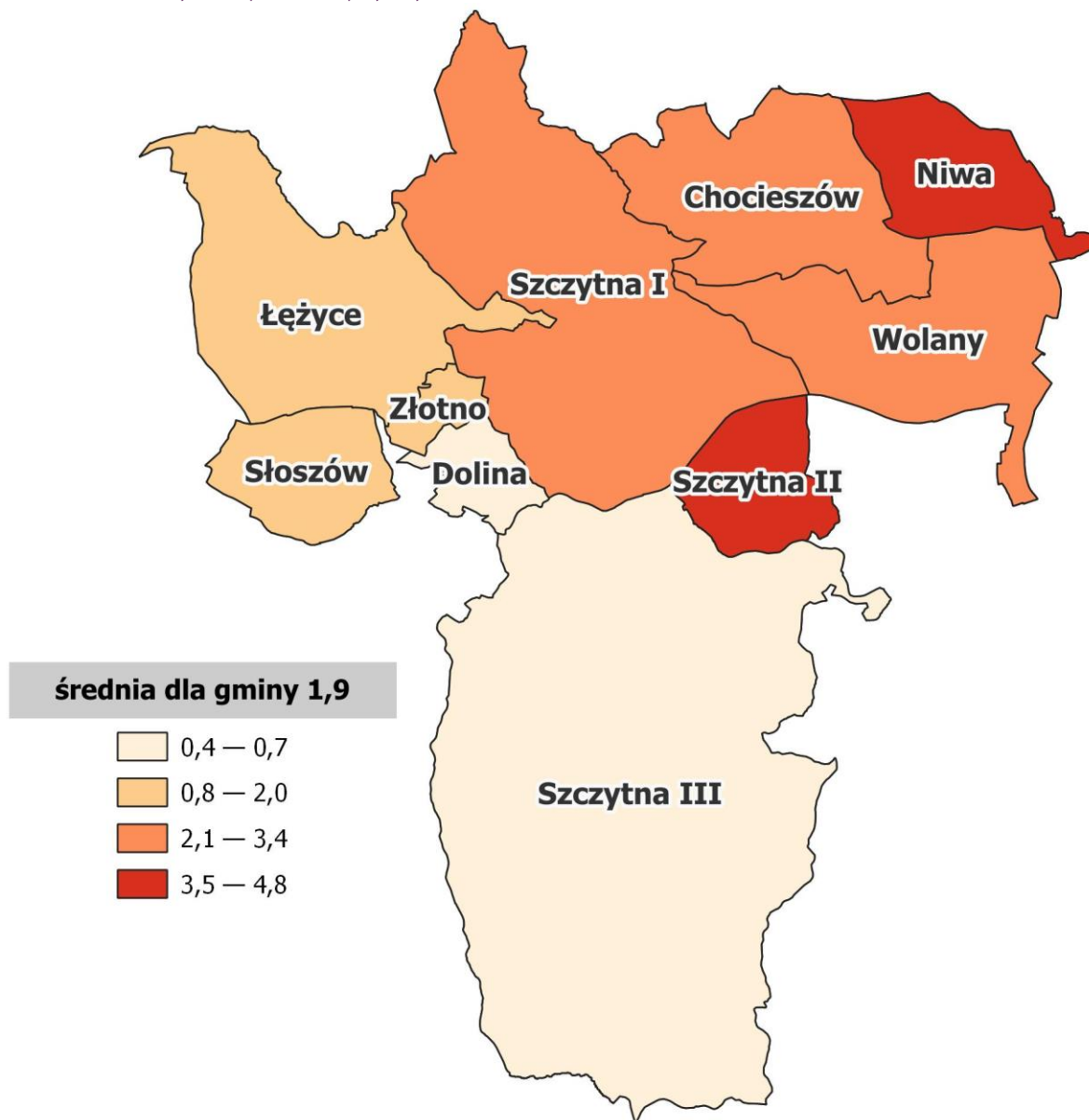
Tabela 23. Liczba zabytków i pomników przyrody na km².

Nr	Nazwa obszaru	Powierzchnia [km ²]	Liczba zabytków i pomników przyrody	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²
1.	Miasto Szczytna I	24,7	79	3,2
2.	Miasto Szczytna II	4,6	21	4,5
3.	Miasto Szczytna III	51,1	24	0,5
4.	Chocieszów	11,3	38	3,4
5.	Dolina	2,3	1	0,4
6.	Łężyce	14,5	18	1,2
7.	Niwa	5,7	27	4,8
8.	Słoszów	4,9	4	0,8
9.	Wolany	12,0	31	2,6
10.	Złotno	1,3	2	1,5
Gmina		132,4	245	1,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Szczytnej

Na terenie gminy Szczytna zlokalizowanych jest 245 zabytków i pomników przyrody. Wskaźnik ich liczby w przeliczeniu na km² powierzchni gminy wynosi 1,9. Dla pięciu jednostek odnotowano wartość zmiennej wyższą od wartości dla gminy, a wśród nich wskazano dwie o najwyższym wyniku: Niwa (4,8) oraz Miasto Szczytna II (4,5). Najkorzystniejszą sytuację zaobserwowano w obszarach Dolina (0,4) oraz Miasto Szczytna III (0,5).

⁷ Art. 40 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890).

Rysunek 22. Liczba zabytków i pomników przyrody na km²

Źródło: opracowanie własne

Analiza ostatniej zmiennej pozwoliła na zbadanie istniejących rozwiązań, które umożliwiają efektywne korzystanie z obiektów użyteczności publicznej. Szczególną uwagę skupiono na danych dotyczących poziomu dostosowania tych obiektów do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. Wskaźnik obrazuje udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie tych obiektów. Warto dodać, że niektóre z analizowanych obiektów zostały już w jakiejś części dostosowane, ale brakuje im kilku czynników, by uznać je za w pełni dostosowane. Takim dostosowaniem są np.: windy, szerokie korytarze, rampy, toalety oraz miejsca parkingowe przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami itd.

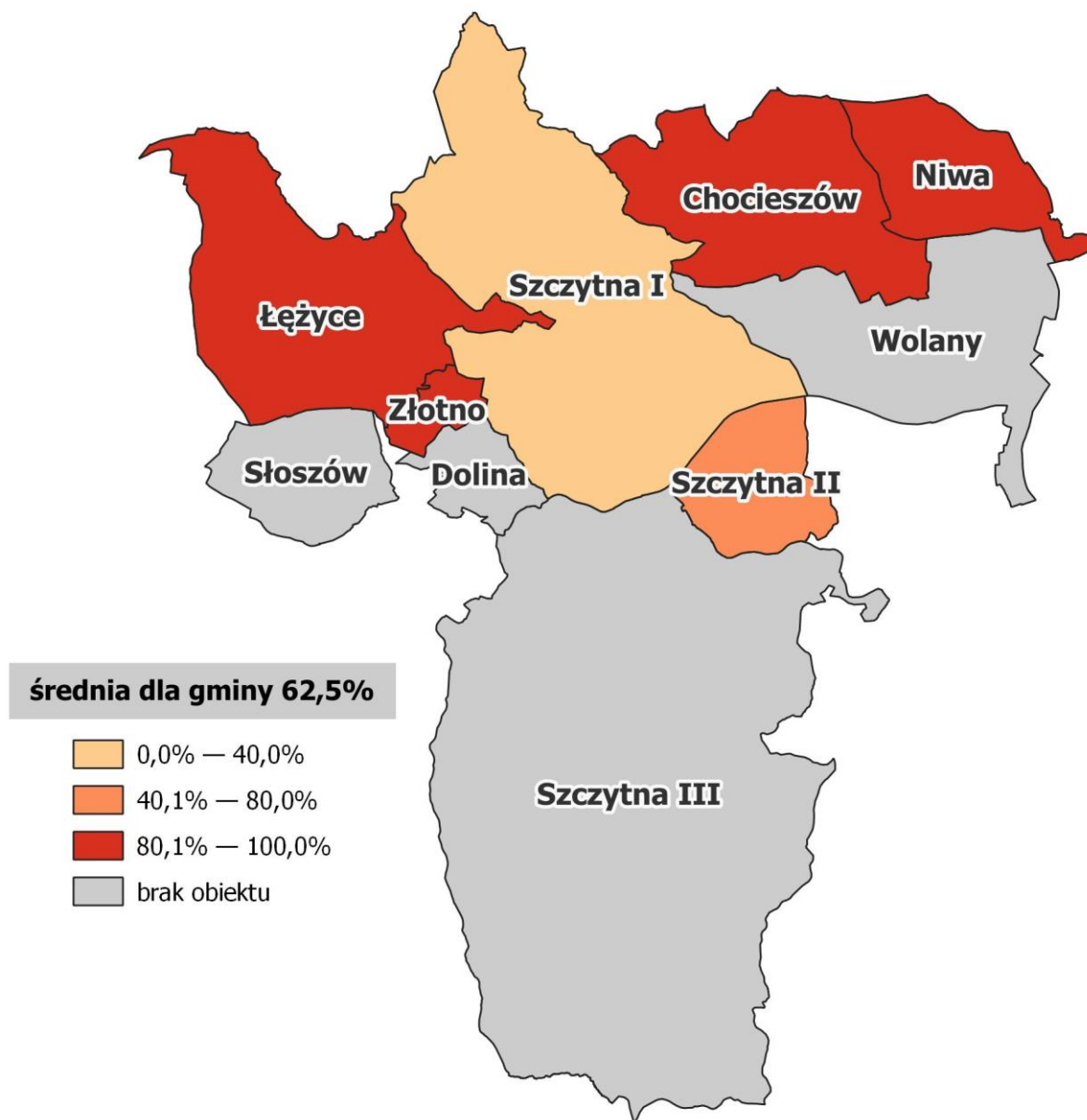
Tabela 24. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami

Nr	Nazwa obszaru	Liczba obiektów użyteczności publicznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami
1.	Miasto Szczytna I	7	2	28,6%
2.	Miasto Szczytna II	5	4	80,0%
3.	Miasto Szczytna III	0	0	-
4.	Chocieszów	1	1	100,0%
5.	Dolina	0	0	-
6.	Łężyce	1	1	100,0%
7.	Niwa	1	1	100,0%
8.	Słoszów	0	0	-
9.	Wolany	0	0	-
10.	Złotno	1	1	100,0%
Gmina		16	10	62,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gmina Szczytna

Na terenie gminy Szczytna znajduje się 16 obiektów użyteczności publicznej, z których 10 potrzebuje dostosowania w zakresie potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a wskaźnik przyjął wartość równą 62,5% dla gminy. Należy zauważyć, że w czterech jednostkach gminy nie występuje żaden obiekt użyteczności publicznej i są to: Miasto Szczytna III, Dolina, Słoszów oraz Wolany. Na kolejnych czterech obszarach zidentyfikowano konieczność dostosowania wszystkich obiektów w całości (a więc w 100%). Tę niekorzystną sytuację odnotowano w: Chocieszów, Łężyce, Niwa oraz Złotno.

Rysunek 23. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami

Źródło: opracowanie własne

4. Podsumowanie analizy

Przeprowadzona we wcześniejszych rozdziałach analiza czynników problemowych oraz towarzyszących im negatywnych zjawisk pozwoliła na identyfikację obszaru zdegradowanego, a w dalszej kolejności wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Metodyka wyznaczenia (delimitacji) obszaru zdegradowanego obejmowała następujące etapy:

- I. Podział obszaru gminy na jednostki porównawcze (część miejską i sołectwa);
- II. Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji;
- III. Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe). w jej wyniku zweryfikowano sytuację obszarów problemowych (metoda: analiza danych zastanych pozyskanych ze źródeł), normalizacja (standaryzacja) danych zastanych;
- IV. Wyodrębnienie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania w wymiarze społecznym i pozaspołecznym;
- V. Weryfikacja sytuacji problemowej w gminie, wyodrębnienie obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni (maksymalnie 20% powierzchni gminy) oraz ludności (maksymalnie 30% wszystkich mieszkańców gminy).

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji⁸, obszar nazywany jest zdegradowanym jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz w przypadku wystąpienia co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzennych lub technicznych. Ponadto według ww. ustawy, kluczowymi kryteriami wyznaczenia obszaru zdegradowanego są czynniki w sferze społecznej. w związku z tym w analizie skupiono się na dziesięciu kryteriach delimitacji, które związane są z sytuacją demograficzną, kapitałem ludzkim i społecznym, wsparciem społecznym, ogólnym bezpieczeństwem oraz sytuacją na rynku pracy.

Wynik analizy sfery społecznej, która w decydujący sposób wpływa na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych, zobrazowany został wskaźnikiem syntetycznym. Wysoki wynik tego wskaźnika, który przekracza średnią wartość dla całej gminy, wskazuje na najwyższe natężenie negatywnych zjawisk społecznych.

Poniżej zaprezentowano zbiorczo wartości analizowanych wskaźników w sferze społecznej oraz ich wartości zestandaryzowane, na podstawie których obliczono wartość syntetycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych jednostek.

⁸ Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688).

Tabela 25. Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników

Numer obszaru	Nazwa obszaru	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Liczba osób zapisanych do klubów sportowych na 1000 mieszkańców
1.	Miasto Szczytna I	-5,5	20,4	79,0%	42,5	7,6	5,9	13,0	5,9	163,6	22,0
2.	Miasto Szczytna II	-2,5	30,4	65,0%	46,1	7,6	22,2	17,3	7,4	135,7	23,0
3.	Miasto Szczytna III	-11,2	27,9	66,0%	16,7	2,8	15,8	10,2	3,7	152,4	27,0
4.	Chocieszów	-3,2	58,3	66,1%	22,7	3,8	16,2	16,2	9,7	19,4	0,0
5.	Dolina	0,0	-16,4	56,4%	41,0	6,4	0,0	0,0	0,0	24,6	0,0
6.	Łężyce	-17,2	40,2	61,9%	25,9	4,2	14,4	17,2	2,9	40,2	5,7
7.	Niwa	-16,4	27,4	63,7%	19,2	3,1	2,7	24,7	2,7	11,0	0,0
8.	Słoszów	0,0	0,0	53,8%	30,7	4,7	0,0	6,1	6,1	42,9	0,0
9.	Wolany	-4,8	32,2	68,1%	25,7	4,3	8,0	14,5	4,8	9,6	0,0
10.	Złotno	5,6	22,5	50,8%	50,6	7,6	0,0	11,2	11,2	61,8	0,0
Gmina		-6,3	0,0	69,2%	34,6	5,90	10,8	14	5,6	114,7	16,6

Źródło: opracowanie własne

Tabela 26. Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

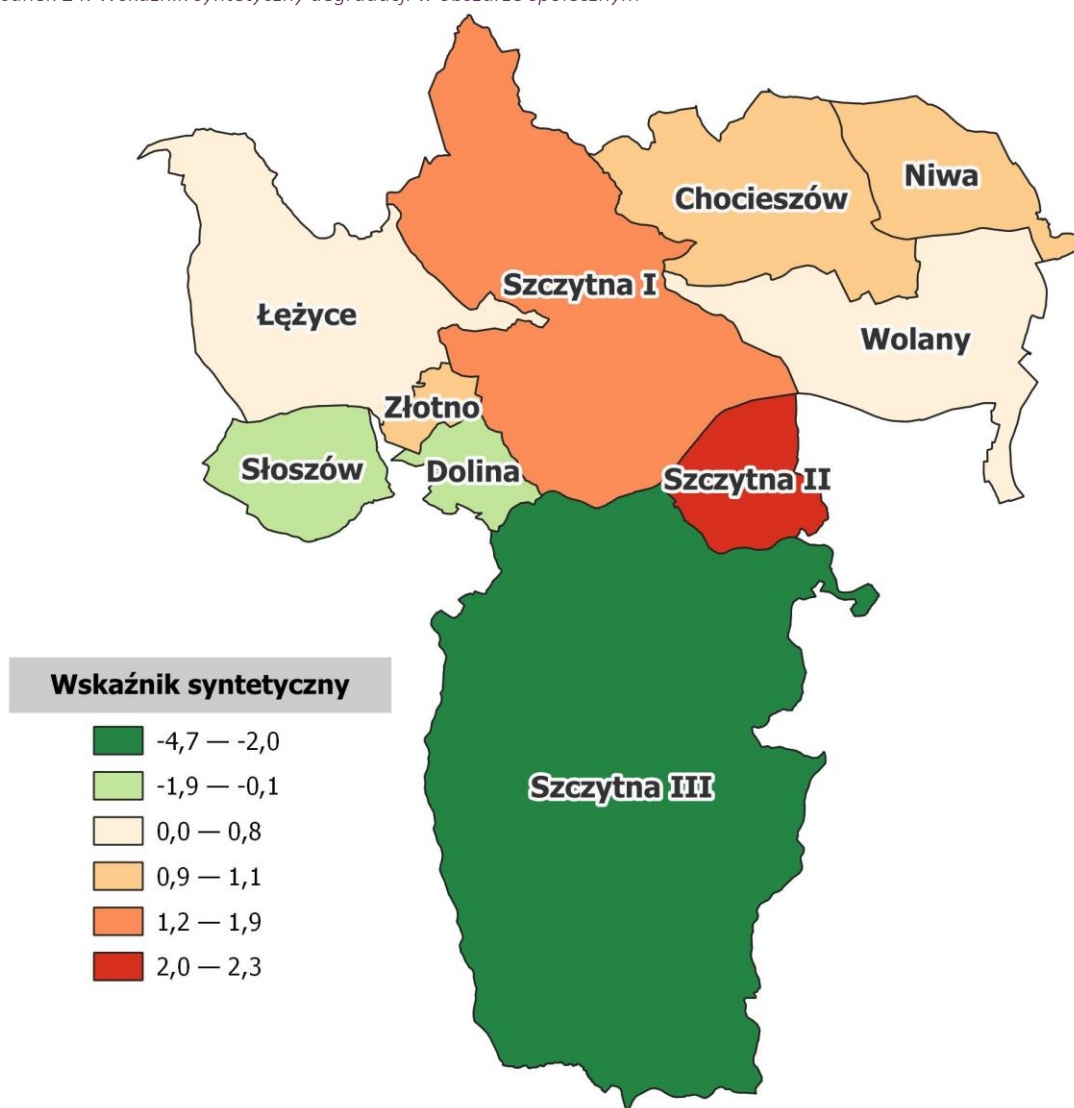
Numer obszaru	Nazwa obszaru	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Liczba osób zapisanych do klubów sportowych na 1000 mieszkańców	Syntetyczny wskaźnik degradacji
1.	Miasto Szczytna I	0,00	0,19	1,97	0,87	1,24	-0,32	-0,01	0,13	-1,61	-1,25	1,2
2.	Miasto Szczytna II	-0,42	-0,30	0,24	1,16	1,24	1,69	0,63	0,58	-1,15	-1,34	2,3
3.	Miasto Szczytna III	0,76	-0,18	0,37	-1,28	-1,27	0,90	-0,42	-0,51	-1,42	-1,68	-4,7
4.	Chocieszów	-0,31	-1,65	0,38	-0,79	-0,76	0,94	0,46	1,26	0,77	0,68	1,0
5.	Dolina	-0,75	1,98	-0,83	0,74	0,62	-1,05	-1,93	-1,61	0,68	0,68	-1,5
6.	Łężyce	1,59	-0,78	-0,15	-0,52	-0,54	0,72	0,62	-0,76	0,43	0,18	0,8
7.	Niwa	1,48	-0,15	0,07	-1,08	-1,08	-0,71	1,72	-0,80	0,91	0,68	1,0
8.	Słoszów	-0,75	1,18	-1,16	-0,12	-0,26	-1,05	-1,02	0,20	0,38	0,68	-1,9
9.	Wolany	-0,10	-0,38	0,63	-0,53	-0,46	-0,06	0,21	-0,19	0,93	0,68	0,7
10.	Złotno	-1,51	0,09	-1,52	1,54	1,26	-1,05	-0,27	1,71	0,07	0,68	1,0

Źródło: opracowanie własne

Poszczególne etapy wyznaczania wskaźnika syntetycznego:

1. Normalizacja poszczególnych zjawisk kryzysowych – czynność ta polega na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe;
2. Określenie charakteru wskaźnika (czy dany wskaźnik jest stymulantą czy destymulantą) oraz przekształcenie wartości wskaźników cząstkowych;
3. Wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego będącego sumą wszystkich wskaźników cząstkowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych.

Rysunek 24. Wskaźnik syntetyczny degradacji w obszarze społecznym

Źródło: opracowanie własne

Dodatkowym kryterium podczas wyznaczania obszaru zdegradowanego były wyniki zmiennych w pozostałych sferach, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Analizowane wskaźniki zestawiono łącznie i wyprowadzono indeks degradacji obszaru. Poniżej przedstawiono zmienne związane z każdą z tych sfer.

Tabela 27. Podsumowanie analizy pozostały obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 1

Numer obszaru	Nazwa obszaru	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Ilość wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg/mieszkańca]	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Średnie roczne stężenie PM2.5	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe
1.	Miasto Szczytna I	68,4	1,6	18,6	10,4%	9,5	58,0%
2.	Miasto Szczytna II	61,7	0,8	27,6	24,2%	14,6	65,1%
3.	Miasto Szczytna III	62,3	1,9	54,3	14,6%	6,8	70,7%
4.	Chocieszów	100,3	6,5	63,6	21,9%	9,6	72,1%
5.	Dolina	73,8	0,0	84,8	20,7%	13,7	73,9%
6.	Łężyce	80,5	-2,9	195,9	0,0%	8,0	77,2%
7.	Niwa	52,1	-2,7	145,0	0,0%	12,9	87,6%
8.	Słoszów	61,3	0,0	75,5	4,5%	10,6	79,7%
9.	Wolany	56,3	-6,4	83,4	12,9%	13,5	70,2%
10.	Złotno	101,1	5,6	90,2	0,0%	12,8	70,3%
Gmina		67,1	0,6	53,4	12,4%	8,2	66,7%

Źródło: opracowanie własne

Tabela 28. Podsumowanie analizy pozostały obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 2

Numer obszaru	Nazwa obszaru	Dostępność punktów usług publicznych	Dostępność terenów rekreacyjnych	Dostępność komunikacyjna	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba zabytków na km ²	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Liczba problemów występujących w sferach pozaspofecznych
1.	Miasto Szczytna I	6,3	0,05%	0,32	96,7%	3,2	28,6%	5/13
2.	Miasto Szczytna II	4,9	5,13%	1,95	89,0%	4,5	80,0%	6/13
3.	Miasto Szczytna III	0,0	0,01%	0,08	98,7%	0,5	-	7/13
4.	Chocieszów	9,7	0,05%	0,62	97,2%	3,4	100,0%	8/13
5.	Dolina	0,0	0,00%	0,00	95,5%	0,4	-	9/13
6.	Łężyce	5,7	0,00%	0,28	98,4%	1,2	100,0%	7/13
7.	Niwa	2,7	0,15%	0,53	96,4%	4,8	100,0%	10/13
8.	Słoszów	0,0	—	0,21	96,9%	0,8	-	9/13
9.	Wolany	1,6	0,08%	0,42	96,9%	2,6	-	10/13
10.	Złotno	5,6	—	1,53	90,2%	1,5	100,0%	6/13
	Gmina	4,3	0,21%	0,32	97,4%	1,9	62,5%	

Źródło: opracowanie własne

5. Wyznaczanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Celem procesu rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego poprzez kompleksowe działania. Ponadto rewitalizacja zakłada wykorzystanie potencjałów oraz uwarunkowań, którymi charakteryzuje się dana jednostka. Wyprowadzanie ze stanu kryzysowego następuje poprzez realizację zintegrowanych przedsięwzięć na rzecz lokalnej społeczności, środowiska, przestrzeni oraz gospodarki.

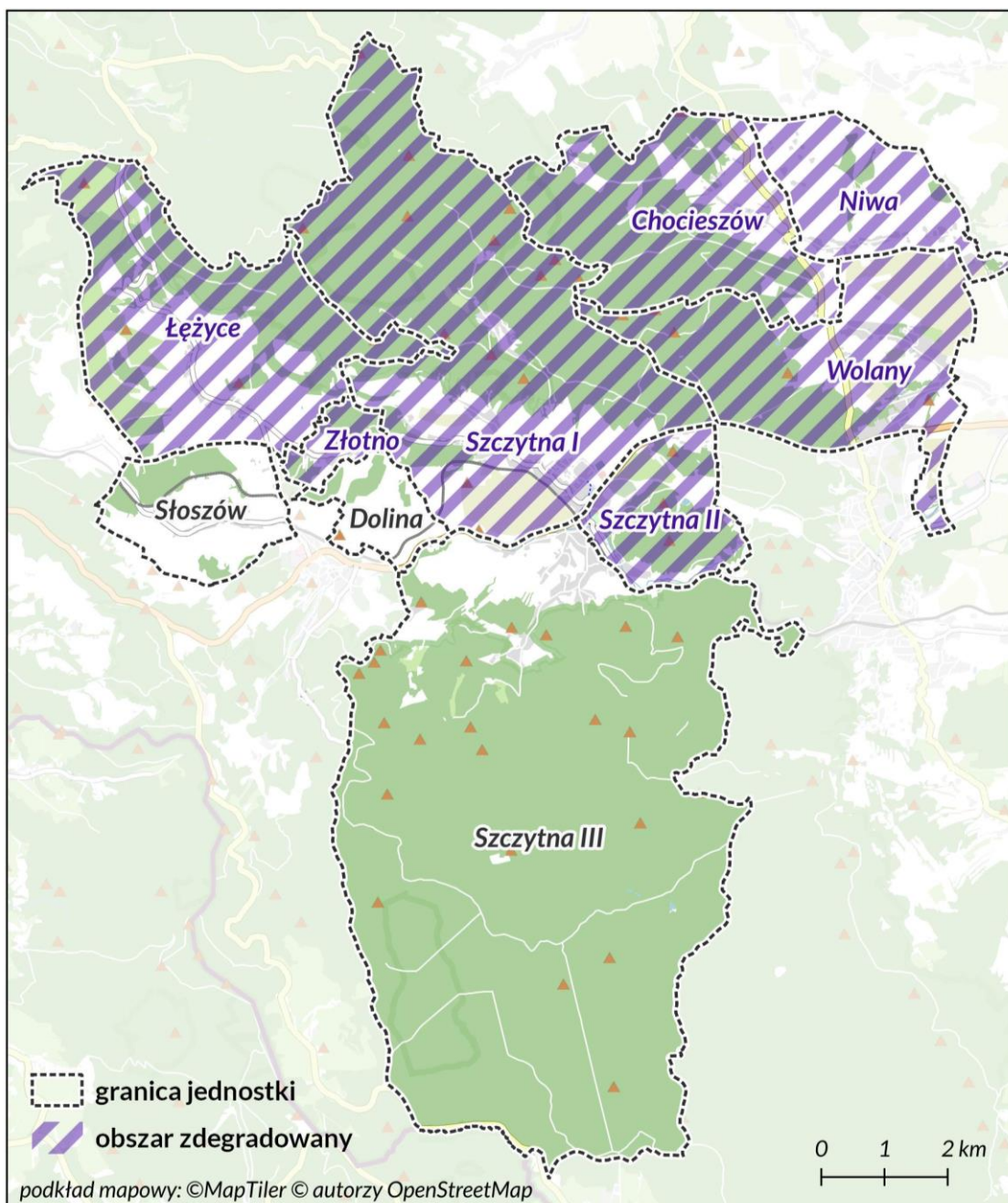
Zgodnie z art. 9. ust. 1. ustawy o rewitalizacji⁹: „Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”.

⁹ Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688).

Głównym wyznacznikiem obszaru zdegradowanego jest natężenie negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, które przedstawiono na mapie wskaźnika syntetycznego. Problem w sferze społecznej występuje w obszarach, w których wskaźnik przyjął wartość 0,00 lub większą. Tych warunków nie spełniają obszary Dolina, Słoszów oraz Szczytna III pomimo występującej niekorzystnej sytuacji w pozostałych sferach. Oznacza to, że w gminie Szczytna wskazuje się jako obszar zdegradowany siedem jednostek spełniających warunki: Miasto Szczytna I, Miasto Szczytna II, Chocieszów, Łężyce, Niwa, Wolany oraz Złotno.

Rysunek 25. Obszar zdegradowany gminy Szczytna

Źródło: Opracowanie własne

Obszar zdegradowany zajmuje łącznie powierzchnię 7 411 ha (56,0% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 5 581 osób (80,4% mieszkańców gminy).

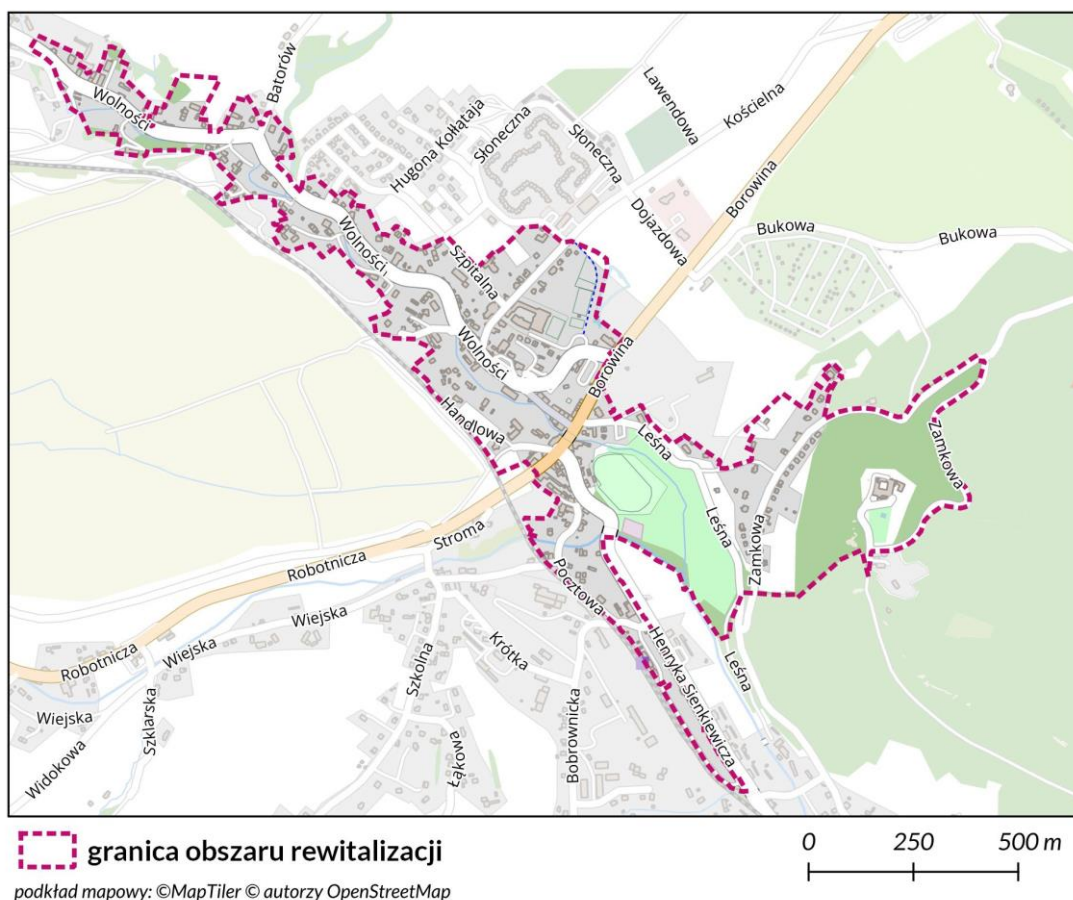
Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015:

„Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji” (Art. 10 pkt 1).

„Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic” (Art. 10 pkt 2).

W gminie Szczytna obszar rewitalizacji wyznaczono w jednostkach: Miasto Szczytna i oraz Miasto Szczytna II. Wskazane obszary charakteryzują się szczególnie wysokim natężeniem negatywnych zjawisk społecznych. Ponadto, pod względem administracyjnym i usługowym, stanowią ściśle centrum gminy oraz miasta Szczytna. Tereny te charakteryzuje również wysoka gęstość zaludnienia oraz wysoki stopień oddziaływania na pozostałe części gminy. Czynniki te sprawiają, że obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju całego miasta.

Rysunek 26. Obszar rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

łącznie obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 74 ha (0,6% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 1 430 osób (20,6% mieszkańców gminy). Oznacza to, że wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymagania zawarte w ustawie o rewitalizacji odnośnie do powierzchni oraz liczby ludności obszaru.

Tabela 29. Zestawienie wskaźników obligatoryjnych

Obszar	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy	Ludność [os]	Udział w ludności gminy
Gmina Szczytna	13 237	100,0%	6 942	100,0%
Obszar Zdegradowany	7 411	56,0%	5 581	80,4%
Obszar Rewitalizacji	74	0,6%	1 430	20,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Szczytnej

Na wyznaczenie obszaru rewitalizacji w zawężonym kształcie miała wpływ ocena potencjału przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych oraz aktualny stan zagospodarowania terenu, który może mieć znaczenie dla realizacji potencjalnych przedsięwzięć. OR jest atrakcyjnym turystycznie terenem i stanowi centrum miasta Szczytna, a co za tym idzie centrum administracyjne gminy. W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowane są:

- różnego rodzaju usługi (apteki, punkty opieki zdrowotnej, sklepy spożywcze, obiekty kultury religijnej, obiekty hotelarskie, poczta itp);
- obiekty użyteczności publicznej (Urząd Miasta i Gminy, Miejski Ośrodek Kultury, Ośrodek Pomocy Społecznej, Dzienny Dom „Senior+”, bank, szkoła, Ochotnicza Straż Pożarna);
- charakterystyczne dla gminy zabytki (Zamek Leśna Skała, renesansowy dwór)
- tereny rekreacji (Geopark Kamienny Trakt, Stadion Miejski, Boisko Orlik, Saktepark, plac zabaw).

6. Spis tabeli i rysunków

6.1 Tabele

Tabela 1. Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji	7
Tabela 2. Katalog wskaźników - kryteria delimitacji.....	10
Tabela 3. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	13
Tabela 4. Saldo migracji na 1000 mieszkańców	14
Tabela 5. Obciążenie demograficzne.....	17
Tabela 6. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	18
Tabela 7. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	21
Tabela 8. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców.	22
Tabela 9. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców.	25
Tabela 10. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców.	27
Tabela 11. Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	28
Tabela 12. Liczba osób zapisanych do klubów sportowych na 1000 mieszkańców	30
Tabela 13. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.	31
Tabela 14. Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców.	33
Tabela 15. Ilość wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg/mieszkańca].....	36
Tabela 16. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym [%].....	37
Tabela 17. Średnie roczne stężenie PM2.5.....	40
Tabela 18. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe.....	41
Tabela 19. Dostępność punktów usług publicznych.	44
Tabela 20. Dostępność terenów rekreacyjnych [%]	45
Tabela 21. Dostępność komunikacyjna	47
Tabela 22. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	50
Tabela 23. Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	52
Tabela 24. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	54
Tabela 25. Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników	57
Tabela 26. Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane	58
Tabela 27. Podsumowanie analizy pozostały obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 1	60
Tabela 28. Podsumowanie analizy pozostały obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 2	61
Tabela 29. Zestawienie wskaźników obligatoryjnych	65

6.2 Rysunki

Rysunek 1. Podział gminy na obszary porównawcze	9
Rysunek 2. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	14
Rysunek 3. Saldo migracji na 1000 mieszkańców	16
Rysunek 4. Obciążenie demograficzne	18
Rysunek 5. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	20
Rysunek 6. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	22
Rysunek 7. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	24
Rysunek 8. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	26
Rysunek 9. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	28
Rysunek 10. Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	29
Rysunek 11. Liczba osób zapisanych do klubów sportowych na 1000 mieszkańców	31
Rysunek 12. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	33
Rysunek 13. Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	35
Rysunek 14. Ilość wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg]	37
Rysunek 15. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym [%].	39
Rysunek 16. Średnie roczne stężenie PM2.5	41
Rysunek 17. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	43
Rysunek 18. Dostępność punktów usług publicznych	45
Rysunek 19. Dostępność terenów rekreacyjnych	47
Rysunek 20. Dostępność komunikacyjna	49
Rysunek 21. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	51
Rysunek 22. Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	53
Rysunek 23. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	55
Rysunek 24. Wskaźnik syntetyczny degradacji w obszarze społecznym	59
Rysunek 25. Obszar zdegradowany gminy Szczytna	63
Rysunek 26. Obszar rewitalizacji	64